VIETNAM

Studie verwezenlijkt ter gelegenheid
van de gezamenlijke economische zending
onder het voorzitterschap van **ZKH Prins Filip**
Van 10 tot 16 maart 2012

agentschap voor
buitenlandse handel

© The Economist Intelligence Unit Limited 2011

Voorwoord

« Door storm kunnen de den en de cipres hun kracht en stabiliteit bewijzen », zei Ho Chi Minh.

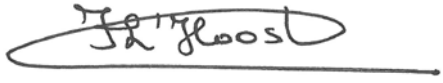
In deze tijden van economische crisis kan de Vietnamese economie groeicijfers voorleggen waarvan de ondernemingen in de ontwikkelde landen alleen maar kunnen dromen. Dankzij de jonge en groeiende bevolking en de hervormingen van de overheid is Vietnam uitgegroeid tot een van de meest dynamische economieën in Zuidoost-Azië.

De weg is nog lang, tal van economische sectoren moeten nog worden gemoderniseerd om het hoofd te bieden aan de stijging van de binnenlandse vraag en de vraag vanwege de partners van Vietnam. Het economisch opengooien van het land ging in 1986 van start met de zogenaamde « doi moi ». Dankzij die hervormingsinspanningen, die gebeurden met het oog op de vrije handel, werd Vietnam in januari 2007 ook lid van de Wereldhandelsorganisatie. Die toetreding is een van de factoren die de groei van het land verklaart en zal de missie van de Belgische ondernemingen die naar Vietnam willen uitvoeren in grote mate vergemakkelijken.

In het jongste ontwikkelingsplan van het land (periode 2011-2015) werden tal van zakenkansen belicht. Dit alles zal de industrie ten goede komen en zou moeten worden weerspiegeld in een grotere vraag naar buitenlandse technologieën voor de gezondheidszorg, de voedingsmiddelenindustrie, de energie- en de bouwsector. Tijdens de gezamenlijke economische zending zullen deze sectoren dan ook bijzondere aandacht genieten.

Het is in deze context dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel, in samenwerking met zijn gewestelijke partners “Flanders Investment and Trade”, “Brussel Invest & Export” en het “Agence wallonne à l’Exportation et aux Investissements étrangers” deze Prinselijke zending organiseert die, daarvan zijn we overtuigd, voor onze bedrijven de kans bij uitstek zal zijn om blijk te geven van hun knowhow zodat ze al hun troeven op de Vietnamese markt zullen kunnen uitspelen.

We wensen u veel plezier bij het lezen van deze studie die de eerste stap vormt op weg naar Vietnam.

Fabienne L’Hoost
Adjunct-Directeur-generaal

Marc Bogaerts
Directeur-generaal

Executive Summary

De Vietnamese economie is een van de meest dynamische van Zuidoost-Azië. Het land wordt vaak genoemd als een van de meest aantrekkelijke groeipolen van Azië en staat op tal van internationale rankings van landen met een groot potentieel. Zo behoort het land tot de CIVETS, een letterwoord voor de zes economieën die geacht worden de BRIC-landen voorbij te steken in termen van groeipotentieel.

Vietnam dankt deze positie aan zijn strategische ligging midden in een groeizone en zijn jonge, groeiende bevolking. Ze is ook het resultaat van de hervormingsinspanningen die in 1986 werden ingezet om het economische isolement waarin het land zich bevond te doorbreken. Ook de toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie is een van de bepalende factoren voor de huidige economische evolutie. Dat proces, dat in 2007 voltooid werd, was een belangrijke factor in de overgang van een planeconomie naar een markteconomie.

Vietnam blijft in vele opzichten echter een ontwikkelingsland. Er is de gevaarlijk hoge inflatie, de landbouwsector bekleedt nog een prominente plaats in de economie en de industriële bedrijven die er aanwezig zijn, produceren vaak goederen met een geringe toegevoegde waarde. De Vietnamese regering, die zich van deze zwakke punten bewust is, nam in haar eerste ontwikkelingsplan een stappenplan op voor de modernisering van de industrie. Het plan heeft betrekking op de meeste industriële sectoren, waaronder ook de sectoren die door de gezamenlijke economische zending van maart zullen worden aangedaan.

De bouw- en infrastructuursector moet het hoofd bieden aan tal van uitdagingen. De economische groei van de jongste jaren werd vertaald in een overmatig gebruik van de bestaande infrastructuur en die is meestal verouderd. De overheid heeft onlangs haar aandacht toegespitst op de bouw van staatswoningen en de vraag naar bouwmaterialen zou op korte en middellange termijn moeten aanhouden. De energie-infrastructuur moet snel aan de normen worden aangepast en er staan tal van projecten op stapel. Aangezien de maritieme handel in snel tempo toeneemt, zal ook de haveninfrastructuur volledig moeten worden gemoderniseerd.

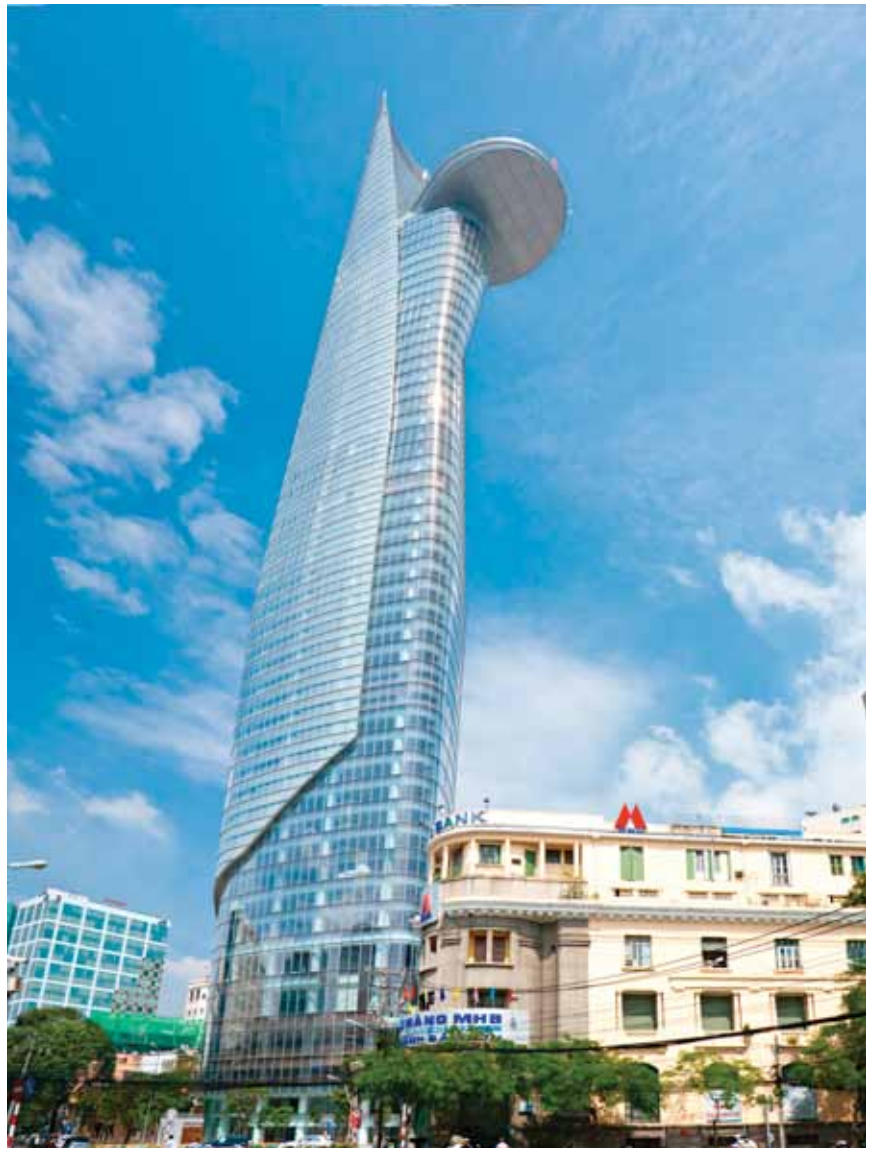
Hoewel Vietnam een van de grootste producenten en uitvoerders van landbouwproducten is, beschikt het niet over de vereiste moderne uitrustingen. Het materieel voor landbouw en visteelt is vaak verouderd en het land is afhankelijk van de invoer om dat materieel te moderniseren. De aanpassing van de Vietnamese exploitaties aan de VietGAP-normen (Good Agricultural Practices) en de ontwikkeling van de verwerkende sector zouden de Belgische ondernemingen mogelijkheden moeten bieden om contracten binnen te halen. Ook de sector van de visteelt zou snel moeten groeien als gevolg van de verschillende reglementeringen waarin de regering heeft voorzien.

Door de gestegen levensstandaard bestaat er bij de Vietnamezen een vraag naar een betere en modernere gezondheidszorg. Sinds een aantal jaren is er dan ook een gestage stijging van de uitgaven in de gezondheidszorg per inwoner merkbaar. Ook de farmaceutische industrie in Vietnam is sterk af-

hankelijk van de invoer uit de Europese Unie. Om iets aan die afhankelijkheid te doen, heeft de regering een plan uitgewerkt om het aandeel van de nationale industrie tegen 2025 op 75% te brengen. Om die ambitieuze doelstelling te bereiken, zal internationale en met name Belgische knowhow natuurlijk zeer welkom zijn. Ook voor de meest uiteenlopende medische apparatuur is er in Vietnam een veelbelovende afzetmarkt.

De demografische druk, die gepaard gaat met de ontwikkeling van de grote steden, stelt grote uitdagingen voor het beheer van de stedelijke centra. Die ontwikkelingen zorgen voor problemen met de afvalverwerking en de recyclage van het water. Gevaarlijke afvalstoffen raken vaak vermengd met ander afval, wat voor aanzienlijke milieuproblemen zorgt. Omwille van het grote potentieel aan elektriciteitsopwekking van het land (zowel wind- en zonne-energie, als biomassa en hydro-elektriciteit) zullen de Vietnamese autoriteiten steeds meer aandacht aan hernieuwbare energiebronnen schenken. Voor al die « cleantech »-sectoren biedt Vietnam heel wat mogelijkheden.

Na een stand van zaken van de huidige macro-economische toestand in Vietnam geeft deze studie een sectorale analyse van het land, waarbij we ons zullen toespitsen op vier zeer dynamische domeinen: bouw- en infrastructuur, de voedingsmiddelenindustrie en aquacultuur, gezondheidzorg en tot slot cleantech. Daarna volgt een analyse van recente Belgische succesverhalen in Vietnam alvorens af te sluiten met een hoofdstuk over de zeden en gewoonten die in de Vietnamese zakenwereld gangbaar zijn.

Inhoud

1. Algemene gegevens 9
2. Economische gegevens 13
   2.1. Kernindicatoren 14
      2.1.1. BBP 14
      2.1.2. Inflatie 19
      2.1.3. Wisselkoers 20
   2.2. Buitenlandse handel 22
      2.2.1. Handelsbetrekkingen op wereldvlak 22
      2.2.2. Handelsbetrekkingen met België 25
   2.3. Directe buitenlandse investeringen 28
   2.4. Risicobeoordeling 30
      2.4.1. Risicobeoordeling volgens de Nationale Delcrederedienst 30
      2.4.2. Andere risico-indicatoren 31
3. Sectorale benadering 33
   3.1. Bouw en infrastructuur 34
   3.2. Voedingsmiddelenindustrie en aquacultuur 36
   3.3. Gezondheidszorg 39
      3.3.1. Farmaceutische producten 39
      3.3.2. Medische apparatuur 40
   3.4. Cleantech 41
4. Recente succesverhalen 45
5. Gedragscode 51
6. Nuttige adressen 55
   6.1. In België 57
   6.2. In Vietnam 58
   6.3. Nuttige websites 59
7. Bronnen 61

ALGEMENE GEGEVENS

1

- De Socialistische Republiek Vietnam bestaat uit 58 provincies en 5 steden. Vietnam werd in 1945 onafhankelijk van Frankrijk en is georganiseerd volgens de grondwet van 1992. De hoofdstad van Vietnam is Hanoi.

- De Vietnamese bevolking is zeer jong en groeit gestaag: in 2010 telde Vietnam 87,8 miljoen inwoners (+ 0,9% in vergelijking met 2009), waarvan 30% in een stedelijk gebied woont. De dichtstbevolkte steden zijn Ho Chi Minhstad (5,9 miljoen inwoners), Hanoi (2,7 miljoen) en Haiphong (1,9 miljoen).

  - De levensverwachting ligt laag: 70 jaar voor de mannen en 74 jaar voor de vrouwen.

  - De Vietnamese bevolking bestaat voor 47,2% uit vrouwen en voor 52,8% uit mannen.

  - De bevolking bestaat voor 85,7% uit Viets. De Thai maken 3,7% van de bevolking uit. De resterende 10,6% bestaat uit Muong (1,5%), Khmer (1,5%), Hmong (1,2%), Nung (1,1%) en diverse andere bevolkingsgroepen (5,3%).

  - De meeste Vietnamezen die een religie aanhangen zijn boeddhistisch (9,3% van de totale bevolking) of katholiek (6,7%). 80,8% van de totale bevolking bestaat uit atheïsten.

  - De bevolking is geconcentreerd in het noorden van het land en, in mindere mate, in het zuiden. Het grootste deel van de bevolking woont aan de kust.

- De oppervlakte van het land bedraagt 331.210 km^2, waarmee Vietnam het 66 grootste land ter wereld is (11 maal groter dan België). Slechts 10% van de bodemoppervlakte wordt bewerkt.

- De officiële landstaal is het Vietnamees. In de zakenwereld wordt Engels steeds beter begrepen. Sommige Vietnamezen spreken Frans en, wat zeldzamer is, Chinees.

- De belangrijkste natuurlijke rijkdommen van het land zijn fosfaten, steenkool, mangaan, zeldzame aardmetalen, bauxiet, chromaat, hout, gas en aardolie in diepe zee.

- Het Vietnamese klimaat is gevarieerd: tropisch in het zuiden en met moessons in het noorden. Het regenseizoen loopt van mei tot september terwijl de periode van oktober tot maart droger is. In maart schommelt de temperatuur in Hanoi meestal tussen 17 en 23 °C, terwijl die in Ho Chi Minhstad rond de 30 °C schommelt.

- De nationale munteenheid is de dong (VND). Op 28 november 2011 was een EUR 28.090,08 VND waard.

ECONOMISCHE GEGEVENS

2

2.1. Kernindicatoren

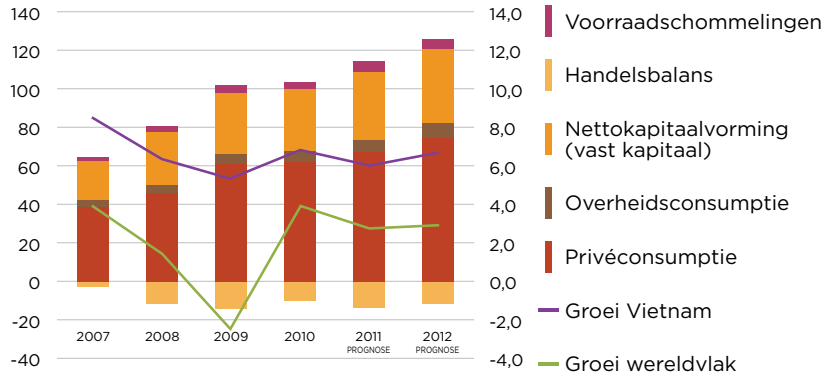
2.1.1. BBP

BBP in volume

In 2010 bedroeg het Vietnamese bruto binnenlands product 104 miljard USD. Het BBP per hoofd van de bevolking bedroeg dan weer 1.180 USD. Op basis van de vandaag beschikbare ramingen zou het BBP, in 2011, 116 miljard USD bedragen, terwijl het BBP per capita 1.310 USD zou zijn. Volgens de jongste ramingen van de Vietnamese autoriteiten zou het BBP tussen 2011 en 2012 met 6 tot 6,5% moeten stijgen. Vooral de consumptie zou de groei in 2012 moeten aanzwengelen. De kapitaalvorming zou dan weer met meer dan 9% moeten toenemen, d.i. een stijging van 2,9 miljard USD in dit segment. Het tekort op de handelsbalans zou toenemen met 2,9 miljard USD.

BBP in volume (miljard courante USD) en groei van het reële BBP, in %

Bron: EIU

De Vietnamese economie is een van de meest dynamische van Azië. Dankzij een jonge, groeiende bevolking en zijn strategische ligging in Zuidoost-Azië, heeft het land zich kunnen aanpassen aan de economische ontwikkelingen die het Aziatische landschap de jongste jaren hebben gekenmerkt.

De buitenlandse investeerders hadden het bij het rechte eind en Vietnam wordt in termen van groei dan ook vaak bestempeld als een van de meest veelbelovende markten van het moment. Het wordt door de Britse handelsdiensten als een van de « High Growth Markets » bestempeld en behoort tot de zogenaamde CIVETS-landen (een letterwoord dat verwijst naar Colombia, Indonesië, Vietnam, Egypte, Turkije en Zuid-Afrika). Het land werd door de zakenbank Goldman Sachs opgenomen in de Next-11-groep van de 11 meest aantrekkelijke economieën in termen van macro-economische en politieke stabiliteit, kwaliteit van het onderwijs en vrijheid van handel drijven en investeren. Volgens de economisten van de bank is de kans groot dat deze economieën in de loop van de 21e eeuw uitgroeien tot de belangrijkste ter wereld.

Vietnam is dus vandaag een van de meest aantrekkelijke economieën, maar niet enkel dankzij de omvang van zijn binnenlandse markt en zijn jonge bevolking. Er is meer: sinds 1986 probeert de overheid het concurrentievermogen van het land op te krikken. In dat jaar startte de Vietnamese regering immers met een groot pakket van economische hervormingen, de zogenaamde « doi moi ». Dit omvatte o.a.:

- meer autonomie voor de staatsbedrijven;
- de modernisering van het monetaire beleid;
- het koppelen van de wisselkoersen en intrestvoeten aan de marktomstandigheden;
- een hervorming van de wetten op het bezit van landbouwgronden en van de reglementeringen aangaande de aankoop van productiemiddelen voor de landbouwproductie;
- een grotere rol voor private economische actoren;
- een versoepeling van de vereisten voor zowel openbare als private ondernemingen om handel te drijven met buitenlandse partners.

De impact van deze hervormingen was aanzienlijk. De hervormingen waren met name doeltreffend om de landbouwsector te moderniseren. Sindsdien kent de Vietnamese economie een enorme expansie met tussen 2000 en 2010 een gemiddeld groeipercentage van 7,26%.

Net zoals in de andere landen vertraagde de Vietnamese groei door de economische crisis van 2008 - 2009. Na een groei van 8,45% tussen 2006 en 2007, d.i. het hoogste cijfer sinds 1997 (de eerste betrouwbare gegevens voor het land), steeg het Vietnamese BBP tussen 2008 en 2009 minder snel. De groei bedroeg in die periode nog 6,3%. De groeivertraging was het jaar erna nog sterker toen de economie met « slechts » 5,32% groeide. Deze cijfers zijn niet zozeer het gevolg van de financiële chaos (het Vietnamese banksysteem bleef relatief gespaard van de crisis) als van de daling van de vraag naar Vietnamese producten op wereldvlak.

De schok werd nog versterkt door de speculatiebubbel die zich rond de Vietnamese economie had gevormd. Aangezien de belangstelling van de investeerders haar hoogtepunt had bereikt bij de toetreding van het land tot de Wereldhandelsorganisatie kon die enkel nog maar afnemen.

Dankzij een grootschalig reddingsplan (waaraan 8% van het BBP werd besteed) veerde de Vietnamese economie in 2010 weer op. Voor 2011 zijn de analisten echter pessimistisch. De intrekking van de economische stimuli om de economie opnieuw aan te zwengelen, kwam er snel. Door die beslissing boetten de politieke instanties in aan betrouwbaarheid. De reactie op de inflatieproblemen, de achilleshiel van het land, wordt door de meeste analisten als te laks beschouwd.

Het ontwikkelingsplan 2011-2015

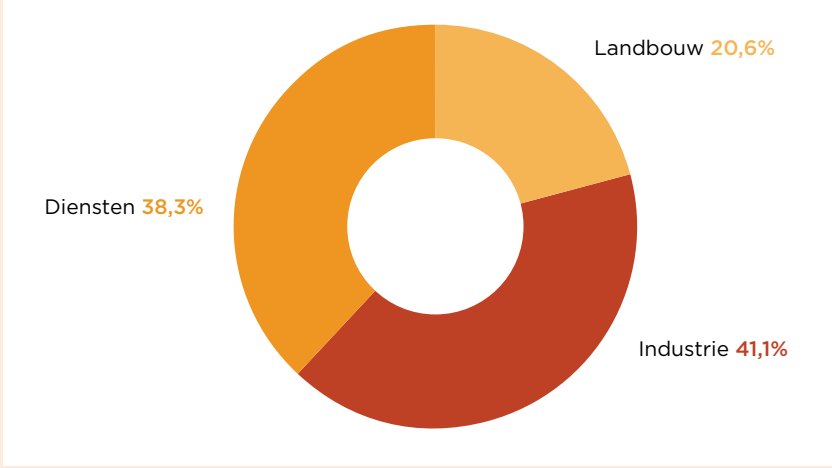
Vietnam wordt, net als zijn Chinese buur, gekenmerkt door een plan-economie. De economische strategie wordt dus voor een periode van 5 jaar vastgelegd. Het jongste plan (2011 – 2015) werd in november 2011 door de autoriteiten goedgekeurd. Het voorziet onder meer in:

- een groeipercentage van 6,5 tot 7%;
- een beperking van het handelstekort tot 10% van de totale waarde van de uitvoer in 2015;
- een jaarlijks overheidstekort dat niet meer bedraagt dan 4,5% van het BBP en een plafonnering van de overheidsschuld op 65% van het BBP;
- het scheppen van 8 miljoen banen in de periode 2011-2015 en een beperking van de werkloosheidsgraad in de stedelijke gebieden tot 4%;
- de jaarlijkse daling van de armoedegraad met 2%;
- tal van andere maatregelen die als doel hebben (vooral publieke) investeringen aan te moedigen en het financiële systeem van het land te versterken.

Het gaat hier dus duidelijk om een zeer ambitieus ontwikkelingsplan, vooral sociaal gezien. De impact van die grote oriënteringen in het economische beleid op de verschillende economische sectoren in Vietnam zal verderop in deze studie worden geanalyseerd.

Sectorale samenstelling van het BBP

Sectorale samenstelling van het BBP in 2010, in %

Bron: EIU

Primaire sector

Deze sector groepeert alle activiteiten voor de exploitatie van natuurlijke rijkdommen zoals de landbouw, de visvangst, de bosbouw, de mijnbouw en andere ontginningen.

De Vietnamese economie wordt getypeerd door een zeer sterk ontwikkelde landbouwsector. 20,6% van de economische activiteit van het land komt immers voort uit deze sector en 30% van de Vietnamese export bestaat uit landbouwproducten. Bijna 71% van de Vietnamezen woont op het platteland en niet minder dan 62% van de bevolking is afhankelijk van de landbouw om in zijn levensonderhoud te voorzien. 9,6 miljoen Vietnamezen zijn momenteel ondervoed, tegenover 13,3 miljoen in 2002.

Als gevolg van de hervormingen die in 1986 tijdens de « doi moi » werden ingezet, is de Vietnamese landbouw snel gaan groeien. Tussen 2008 en 2010 steeg de totale waarde van de landbouwproductie van 377.238 miljard tot 528.738 miljard dong, d.i. een stijging met 40%. Vooral de teelten (meer bepaald de graanteelt die bijna 60% van het totaal uitmaakt) bekleden een dominante positie. Het land staat bekend om zijn rijstteelt die op zich alleen al bijna 45% van de productie vertegenwoordigt. Vietnam is de tweede grootste uitvoerder van rijst ter wereld.

Uitgevoerd product	Rangschikking op wereldvlak (2009)
Peper	Grootste uitvoerder ter wereld
Cashewnoten	Grootste uitvoerder ter wereld
Rijst	2e grootste uitvoerder ter wereld
Koffie	2e grootste uitvoerder ter wereld
Rubber	4e grootste uitvoerder ter wereld
Vis	6e grootste uitvoerder ter wereld

Bron: FAO

In oktober 2011 vernielden overstromingen een groot deel van de rijstproductie in de Mekong-delta. Bijna 5.000 ha aan teeltgronden ging zo verloren in de provincies An Giang, Dong Thap en Long An. De autoriteiten stellen echter iedereen gerust en bevestigen dat de ramp niets zal afdoen aan het beoogde productiecijfer van een miljoen ton rijst dit jaar.

De overheidsinstanties zijn zich bewust van het grote belang van de sector voor de Vietnamese economie en leggen sinds een aantal jaren de nadruk op een modernisering van de landbouw. De doelstelling is opgenomen in resolutie 26 NQ/TW betreffende de landbouw, de landbouwers en de plattelandsgebieden die in 2008 werd goedgekeurd. Die resolutie heeft ook de bedoeling de productiviteit en de kwaliteit van de landbouwproducten te verbeteren.

Ook de sector van de aquacultuur (kweek van waterdieren) is sterk ontwikkeld in Vietnam. Het kweeksysteem wordt beïnvloed door de geografische omstandigheden. In het noorden komen de vissen uit vijvers, stromend water en de kweek in kooien in zee. In het centrum van het land spitst de aquacultuur zich toe op de productie van grote tijgergarnalen en kreeften. In het zuiden is er dan weer een bredere waaier aan kweektypes. De sector is in volle ontwikkeling zoals blijkt uit de exportcijfers. De verkoop van producten uit de zee aan het buitenland had een waarde van bijna 4,4 miljard USD en steeg met 26,7% tussen het derde kwartaal van 2010 en de overeenkomstige periode in 2011.

Secundaire sector

Met "secundaire sector" doelen we op alle activiteiten om natuurlijke rijkdommen tot een afgewerkt product te verwerken. De sector omvat dus tal van vormen van industrie, maar ook sectoren zoals de bouw.

Het Vietnamese industriële weefsel wordt in grote mate gekenmerkt door het belang van de landbouw in de economie. De verwerking van landbouwproducten vertegenwoordigde in 2009 bijna 20% van alle industriele activiteiten van het land (waarvan 18% voor de voedingsindustrie en 2% voor de drankenindustrie).

Andere belangrijke industrietakken zijn voornamelijk die van de bewerking van minerale producten (6,3% van het totaal) en de olie- en gaswinning (5,9%). Vietnam is momenteel een netto-invoerder van energie, vooral uit China en Laos, maar beschikt ook over een aantal olievoorraden in diepe zee. Vooral de ontoereikende raffinagecapaciteit zorgt voor onvoldoende eigen hulpbronnen en een grotere invoer van energie.

De meeste industrieën liggen geconcentreerd in het zuidoosten van Vietnam. Alleen al in de provincies Ho Chi Minhstad, Dong Nai en Ba Ria-Vung Tau bevindt zich bijna 42,4 % van de Vietnamese industrie. De regio rond de delta van de Rode Rivier, in het noorden van het land, is de tweede grootste industriële zone en vertegenwoordigt ongeveer 24,1% van alle industrieën die actief zijn in Vietnam. Met 8,7% van het nationale totaal is de provincie Hanoi de vijfde belangrijkste regio van het land. Het Agentschap voor Buitenlandse Handel is zich zeer bewust van deze situatie en stelt de deelnemers van de gezamenlijke economische zending voor zowel Hanoi als Ho Chi Minhstad aan te doen om een zo groot mogelijk industrieel publiek te bereiken.

Het ontwikkelingsplan 2011-2015, dat recent door de autoriteiten werd goedgekeurd, besteedt grote aandacht aan de secundaire sector. Het Vietnamese industriële apparaat is in tal van sectoren immers verouderd. De bedrijven in kwestie zijn bijgevolg vragende partij voor buitenlandse technologieën om op die manier te moderniseren en meer concurrentieel te worden.

Tertiaire sector

Met « tertiaire sector » bedoelen we de economische activiteiten voor handel, administratie, transport, financiële en vastgoedactiviteiten, diensten aan ondernemingen en particulieren, onderwijs, gezondheidszorg en sociale actie.

De sector van de gezondheidszorg is aan het groeien in Vietnam. Het land besteedt momenteel 7,9% van zijn BBP aan gezondheidszorg en de gemiddelde Vietnamees besteedde in 2009 213 USD (in koopkrachtpariteit) aan gezondheidszorg, tegenover 132 USD in India of 308 USD in China. De kwaliteit van de zorginfrastructuur voldoet momenteel niet aan de internationale normen, maar door de stijgende vraag naar zorg vanuit de bevolking moet die infrastructuur worden gemoderniseerd.

Het Vietnamese telecommunicatienetwerk is in volle ontwikkeling met tussen 2009 en 2010 een aangroei met 40% van het aantal abonnees voor mobiele telefonie. Toch blijft de markt te weinig concurrentieel in de ogen van de professionals uit de sector. De regering voerde in juni nieuwe spelregels in om de macht van de grote operatoren te beperken. Voor die maatregelen zijn echter geen deadlines afgekondigd zodat de actoren uit de sector enigszins sceptisch staan ten aanzien van hun reële impact.

De meeste klanten kiezen voor de prepaid formule. De modernste technologieën vinden moeilijk ingang in het land: de kosten voor de 3G-technologie blijven te hoog en weinig operatoren lijken geïnteresseerd te zijn in het aanbod van 4G-technologieën. Net als veel andere tertiaire sectoren zal ook de telecommunicatiesector in de nabije toekomst moeten worden gemoderniseerd, wat zonder enige twijfel zal worden vertaald in tal van commerciële opportuniteiten.

De Vietnamese transportsector groeit sinds een aantal jaren exponentieel. Terwijl het vrachtvervoer in 2000 ongeveer 223,8 miljoen ton totaliseerde, wordt dat cijfer voor 2010 op 802,2 miljoen ton geraamd, m.a.w. een gemiddelde jaarlijkse groei van 8,1%. Vooral het wegtransport domineert met 72,9% van de vracht in 2010, vóór het transport over de binnenwateren (18,0%). De andere vormen van transport kenden eveneens een sterke groei, maar zijn veeleer van ondergeschikt belang.

Hoewel de analisten optimistisch blijven, benadrukken ze de noodzaak van de modernisering van de transportinfrastructuur om in de toekomst het hoofd te kunnen bieden aan het toegenomen goederenvervoer.

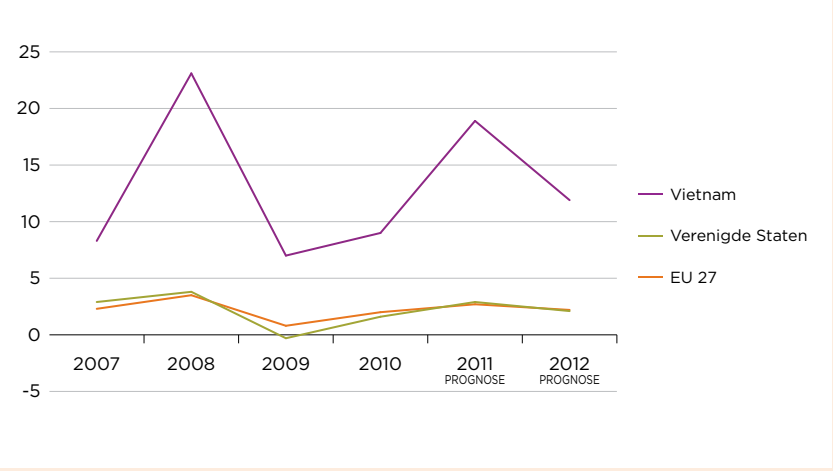
De Vietnamese financiële sector, tot slot, is relatief weinig ontwikkeld en kent een geringe penetratiegraad van buitenlandse ondernemingen. Volgens de meest recente gegevens (2007) vertegenwoordigden de bankactiva slechts 0,8% van het BBP, terwijl de levensverzekeringen en niet-levensverzekeringen geraamd werden op respectievelijk 0,8% en 0,7% van het BBP. De waarde van de beurskapitaalmarkt wordt dan weer geschat op 0,4% van het BBP. Er zijn dus heel wat zakenkansen die zich aanbieden, zeker na de toetreding van het land tot de Wereldhandelsorganisatie die ervoor zou moeten zorgen dat er steeds minder belemmeringen voor investeringen zijn.

« In the last few years, the global economy has gone through a severe financial crisis with long lasting impacts. Despite recent signs of recovery, the road ahead is bumpy with considerable uncertainties. [...]Macroeconomic management and coping with potential adverse impact of inflation are also among the hotly debated issues in Vietnam. The country navigated the global crisis quite well, but since the second half of 2010, it has been experiencing various problems: high inflation, tensions in foreign exchange markets, and decreasing reserves. In many aspects, Vietnam's performance seems to differ remarkably from the majority of developing countries. »

Victoria Kwakwa, directrice Wereldbank voor Vietnam, juni 2011

2.1.2. Inflatie

Inflatie, in %

Bron: EIU

De inflatie is voor de autoriteiten een terugkerend probleem en de voornaamste risicofactor voor de Vietnamese economie. Na in 2008 een recordhoogte van 23,1% te hebben bereikt, was de stijging van de prijzen minder uitgesproken in 2009. Die dalende inflatie was niet zozeer te danken aan de impact van het gevoerde beleid, maar veeleer aan de economische vertraging op nationaal en internationaal vlak. De heropleving van de groei in 2010 ging dan ook gepaard met een aanzienlijke stijging van de inflatie.

In augustus 2011 steeg de index van de consumptieprijzen met 23% in vergelijking met dezelfde periode in 2010, een cijfer dat sinds bijna drie jaar niet meer werd opgetekend. Sindsdien blijft de inflatie hoog en internationale experts verwachten in 2011 een percentage van 18,9% op jaarbasis. De stijging van de prijzen is vooral voelbaar bij de voedingsproducten (+ 33,4% tussen augustus 2010 en augustus 2011), de uitgaven voor onderwijs (+ 21,4%), woningen en bouwmaterialen (+ 22,9%) alsook voor transport (+ 20,1%).

De zwakte van de dong en de snelle toename van kredieten zijn twee factoren die de prijsstijgingen verklaren. Aan de aanbodzijde werd de stijging van de prijzen voor grondstoffen, aardolie en elektriciteit doorgerekend in de verkoopprijzen van de meeste producten.

Pas in februari 2011 reageerde de State Bank of Vietnam (SBV) op de inflatieproblemen in het land. Sindsdien werden de twee voornaamste instrumenten voor het monetaire beleid van de State Bank of Vietnam, de herfinancieringsrente en de discontovoet, meerdere malen verhoogd. Zo steeg de discontovoet in maart 2011 van 7% tot 12% en bedraagt die momenteel 13%. De herfinancieringsrente steeg tussen december 2010 en oktober 2011 dan weer van 9% tot 15%, wat neerkwam op strengere voorwaarden voor de toekenning van krediet aan de banken van het land.

Ondanks die vele verhogingen van de tarieven wordt het economische beleid door de ondernemingen en actoren op de markten als te aarzelend beschouwd. Sommige beslissingen zijn ook in tegenspraak met de beoogde strijd tegen de inflatie, zoals de devaluatie van de dong in februari 2011 of de verhoging van de prijzen voor diesel en elektriciteit in februari en maart 2011.

Tijdens de verschillende periodes van inflatie die Vietnam doormaakte, hebben de autoriteiten blijk gegeven van de neiging tot het te snel versoepelen van het monetaire beleid. De leidende klasse van het land oefent vaak druk uit op de Centrale bank om zijn invloed te vergroten. In juli 2010 verlaagden de monetaire autoriteiten immers te vroeg de rentevoeten, waardoor het inflatiespook snel weer opdook.

De jongste cijfers die de State Bank of Vietnam vrijgaf, maken melding van een inflatie van 0,36% tussen september en oktober 2011. On-

danks de vooruitgang die werd geboekt, waaronder prijsdalingen in de bouwsector, de transportsector en de postdiensten, bleef de inflatie op jaarbasis tussen oktober 2010 en dezelfde maand in 2011 hoog: 21,59%. Volgens de analisten van de Economist Intelligence Unit zou de tendens tot verbetering in 2012 moeten aanhouden met een inflatiegraad van 12% op jaarbasis.

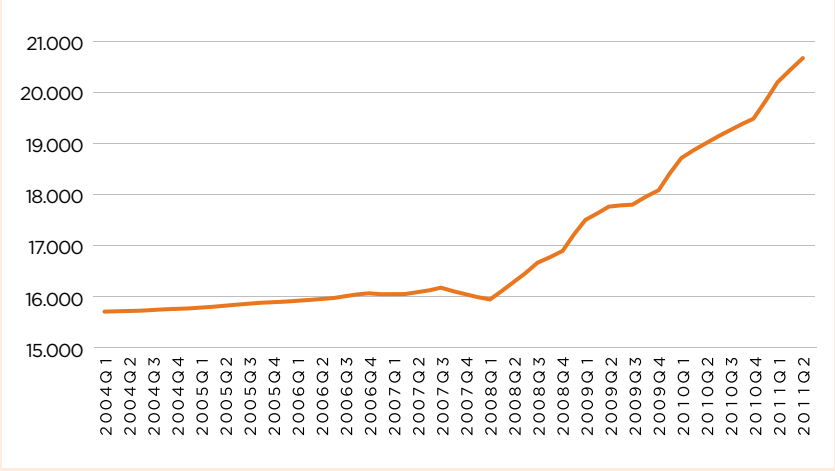
« [in] Managing the SBV monetary policy in response to the guidance of the Government in line with macroeconomic development and movements of the money market, the total liquidity and credit growth increased at rates lower than those of the corresponding period of last year but were in line with the objective of inflation control (...) »

Conferentie over de voornaamste opdrachten van de banksector voor de laatste maanden van 2011, september 2011, State Bank of Vietnam.

2.1.3. Wisselkoers

Wisselkoers VND/USD

Bron: EIU

Na een langzame daling van de prijs van de VND tussen 2004 en 2008 is de wisselkoers van de dong er sterk op achteruitgegaan en daalde de VND tussen het eerste kwartaal van 2008 en het tweede kwartaal van 2011 met 29% in waarde. De invoerders van Vietnamese producten profiteren van die gunstige koers, maar buitenlandse bedrijven die naar het land exporteren, worden dan weer gestraft.

Om het hoofd te bieden aan een aanzienlijk handelstekort en een hoge inflatiegraad, waardoor de wisselkoers destijds onhoudbaar werd, hebben de monetaire autoriteiten tussen november 2009 en februari 2011 vier devaluaties van de nationale munt doorgevoerd. Dat werd vertaald in een waardevermindering van de dong met 13% ten aanzien van de Amerikaanse dollar. Sinds maart 2011 werd er een aanzienlijke vooruitgang opgetekend en stabiliseerde de dong zich rond de 20.750 VND/USD.

Deze cijfers moeten in de context worden geplaatst van de opwaardering van de dollar ten aanzien van de andere deviezen. De dollar is immers duurder geworden in vergelijking met de euro en de Zwitserse frank. Zo daalden sinds 2009 tal van Aziatische munten in waarde ten aanzien van de Amerikaanse dollar.

De reële effectieve wisselkoers is vaak de beste indicator voor de economische situatie van een land. Hij houdt rekening met de index van de consumptieprijzen en geeft de nominale

wisselkoers een gewicht mee volgens een deviezenkorf die representatief is voor de in- en uitvoer van het land. Daardoor is hij meer een indicator van het concurrentievermogen van het land in kwestie. Ook duidt hij op een aanzienlijke stijging van het internationale concurrentievermogen van de Vietnamese economie in vergelijking met de handelspartners.

In een relatief strikt wisselkoersstelsel zoals dat van Vietnam is de waarde van de deviezenreserves waarover de monetaire autoriteiten beschikken een sleutelvariabele. Volgens de jongste informatie van het Internationaal Monetair Fonds zijn de deviezenreserves van de State Bank of Vietnam aanzienlijk verminderd. Terwijl die reserves in 2008 nog 26,4 miljard USD bedroegen, is dat bedrag in maart 2011 tot 12,2 miljard geslonken. De bewegingsruimte voor de monetaire autoriteiten is dus sterk ingeperkt en laat hen nog weinig opties om actie te ondernemen tegen toekomstige waardeverminderingen van de dong. Gelet op het duurzame karakter van het handelstekort van het land en de inflatie, wat voor een neerwaartse druk op de waarde van de Vietnamese munt zorgt, verwachten de analisten dat de waardevermindering van de dong de komende maanden zal aanhouden.

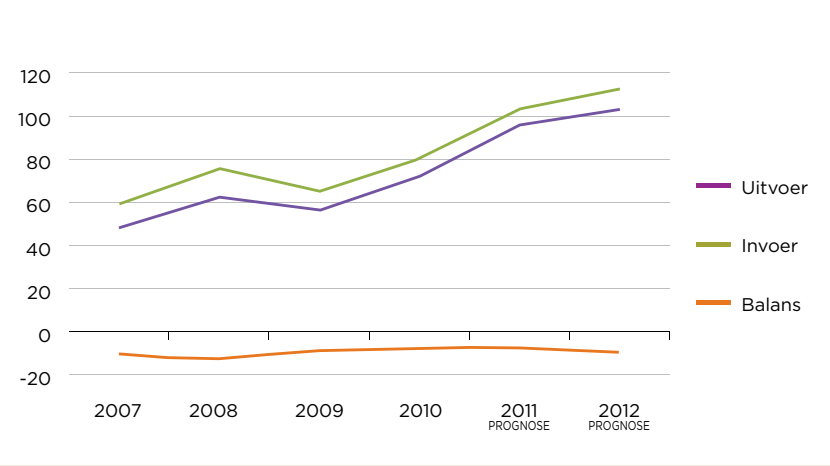
« (...) challenges that we face in stabilizing economic and financial conditions conductive to healthy growth still remain ahead. Inflationary pressure, macroeconomic imbalances, climate change and the likes seem to continue to threat our efforts in stabilizing the economy and ensuring our social targets. Apart from our consistent efforts, the support and assistance from our development partners (...) play a critical role in this regard and we hope you can continue to assist us in our endeavour. »

Nguyen Van Binh, gouverneur van de State Bank of Vietnam, 23 september 2011

2.2. Buitenlandse handel

2.2.1. Handelsbetrekkingen op wereldvlak

Internationale goederenstroom, in miljard VND, tegen constante prijzen

Bron: EIU

In tegenstelling tot zijn Aziatische buren vertoont de Vietnamese goederenhandel een historisch tekort. Het laatste overschot op de goederenbalans dateert immers van 2001. Sindsdien is dat tekort blijven stijgen: van -1,054 miljoen VND in 2002 tot -12,782 miljoen in 2008, een record. De toename van het tekort vertraagde echter in 2009 toen de Vietnamese export naar het buitenland minder last ondervond van de crisis dan de invoer.

De grotere openheid van Vietnam ten aanzien van handel en buitenlandse investeringen kwam er met het economische moderniseringsbeleid in 1986. Sindsdien hebben tal van sectoren van de Vietnamese economie hun deuren opengezet voor buitenlands kapitaal. Het marktaandeel van de buitenlandse ondernemingen in de diverse sectoren steeg snel als gevolg van de hervormingen die de autoriteiten doorvoerden. Die inspanningen werden erkend door de Wereldhandelsorganisatie en na 15 jaar onderhandelen werd Vietnam, op 11 januari 2007, lid van die Wereldhandelsorganisatie.

De toetreding stuwde het proces van hervormingen in het land vooruit en was mede bepalend voor de groei van de buitenlandse handel in 2008. Als gevolg van de beperktere heffingen op de Vietnamese producten bleef het marktaandeel van het land op wereldvlak groeien, in weerwil van het feit dat de productiekosten in 2008 stegen.

« De toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie stelt de Vietnamese economie voor grote uitdagingen. We denken dat Vietnam, met de medewerking van de Leden, het meeste voordeel uit de geboden kansen zal halen en die uitdagingen met succes zal aangaan, waarbij snelle en duurzame groei gegarandeerd blijft en we een proactieve rol zullen spelen in de ontwikkeling van het multilaterale handelssysteem. »

Dhr. Truong Dinh Tuyen, minister van Handel, november 2006

Vietnam is sinds juli 1995 ook lid van de ASEAN (Association of South East Asian Nations). Het lidmaatschap van die organisatie was een van de bepalende elementen voor de economische groei van het land tijdens de afgelopen 16 jaar. Het verschaft Vietnam een vlotte toegang tot een grote economische ruimte:

- 590 miljoen inwoners;
- 1.496 miljard USD aan productie in de zone in 2009 en een export ter waarde van 810 miljard USD;
- een groeipercentage van 1,5% in 2009, terwijl de groei op wereldvlak in die periode -2,3% bedroeg.

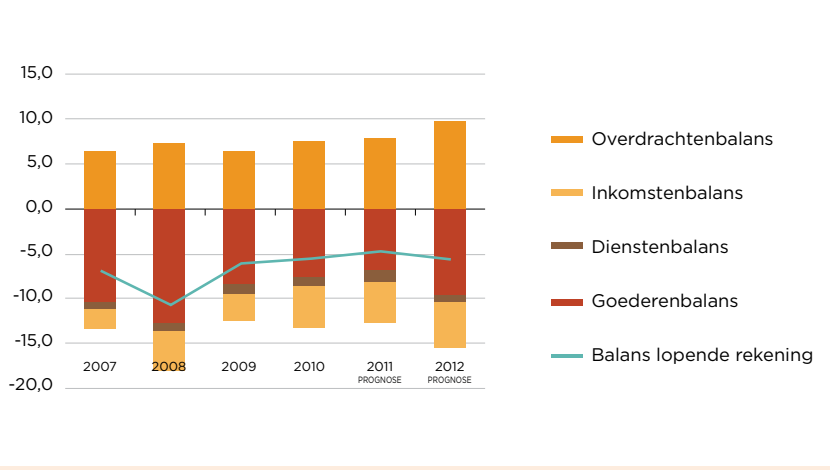
In het ASEAN-verband is de handel tussen Vietnam, Brunei, Cambodja, de Filippijnen, Indonesië, Thailand, Singapore, Maleisië, Laos en Myanmar onderworpen aan een gemeenschappelijk voorkeurtarief van minder dan 5%.

De economische betrekkingen van het land met zijn partners buiten Zuidoost-Azië worden geregeld door tal van vrijhandelsakkoorden die zijn afgesloten door de ASEAN. De meeste grote Aziatische economieën hebben akkoorden met de organisatie afgesloten en Vietnam sloot ook een bilateraal akkoord met de Verenigde Staten.

Na het mislukte vrijhandelsakkoord tussen de ASEAN en de Europese Unie heeft die laatste ervoor gekozen bilaterale akkoorden af te sluiten met de landen van Zuidoost-Azië. Momenteel wordt er in dit verband over een overeenkomst onderhandeld. Dit akkoord zou bepalend zijn voor Vietnam omdat het land hierdoor het statuut van markteconomie zou verkrijgen (een sleutelelement bij gevallen van dumping) en Europese investeringen in het land zou vergemakkelijken.

De economische betrekkingen tussen Vietnam en België passen dan weer in een overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting uit 1996. Sinds januari 1991 is er tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Vietnam een akkoord voor de bescherming van de investeringen van kracht.

Bijdragen van de verschillende componenten van de lopende rekening, miljard VND, constante prijzen

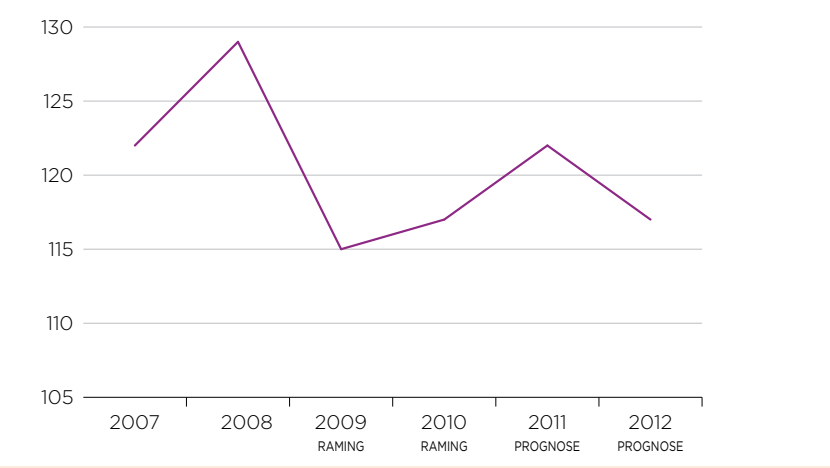

Bron: EIU

De Vietnamese balans van de lopende rekening vertoont sinds 2006 een tekort en die tendens werd in 2007 en 2008 versterkt als gevolg van de toetreding van Vietnam tot de Wereldhandelsorganisatie. Vooral de goederenhandel weegt op de balans van de lopende rekening, aangezien het land een netto-invoerder van producten is, hoofdzakelijk van machines en uitrusting uit China. Ook de inkomstenbalans (het verschil tussen de gestorte en ontvangen salarissen uit het buitenland en tussen de inkomsten uit investeringen in het buitenland of gestort aan buitenlanders die geïnvesteerd hebben in het land) en de dienstenbalans zijn twee factoren die het tekort op de lopende balans verklaren. Enkel de overdrachtenbalans (van de kapitaaloverdrachten door werknemers in het buitenland en de bijdragen van de internationale organisaties) zorgt ervoor dat het land het tekort onder controle kan houden.

Ondanks de verwachte verbetering van de balans van lopende overdrachten verwachten de experts van de Economist Intelligence Unit dat de balans van de lopende rekening voor minstens de komende vijf jaar nog een tekort zal vertonen.

Ruilvoeten (1900=100)

Bron: EIU

Terwijl de Vietnamese ruilvoeten sinds 2001 constant een stijgende lijn vertoonden, zijn ze in 2008 en 2009 gevoelig achteruitgegaan. In die periode daalden de prijzen van de export sneller dan die van de invoer (met een daling van respectievelijk -15,2% en - 5,2%).

In 2010 keerde de trend zich om en waren de ruilvoeten beter voor het land. Volgens de meest recente cijfers van de douanedienst bedroeg de waarde van de Vietnamese invoer voor september 2011 9,4 miljard USD (d.i. een stijging van 27% in vergelijking met september 2010). De uitvoer was dan weer 7,9 miljard dollar waard (een stijging van 34%).

In 2009 vertegenwoordigde Vietnam 0,46% van de totale goederenuitvoer op wereldvlak. De grootste klanten van het land waren in 2010:

- de Verenigde Staten (20,2%);
- Japan (10,4%);
- China (8,8%);
- Duitsland (4,0%).

In 2009 was het land verantwoordelijk voor 0,55% van de totale invoer op wereldvlak. De Aziatische landen bekleden een voorname plaats in de invoer van Vietnam. In 2010 waren de belangrijkste leveranciers van de Vietnamese economie:

- China (30,4%);
- Japan (10,7%);
- Singapore (9,7%);
- Zuid-Korea (8,6%).

Het belang van het land voor de Europese Unie in haar geheel wordt weerspiegeld in de Europese cijfers van de internationale handel. In 2010 werd voor 4,7 miljard EUR aan Europese goederen uitgevoerd, d.i. een stijging met 23,4%, terwijl voor 9,4 miljard aan Vietnamese producten in de Unie werd ingevoerd, een stijging met 21,4% in vergelijking met 2009. Vietnam is de 42e belangrijkste markt voor de EU en de 31e grootste leverancier (0,6% van de Europese invoer is afkomstig uit Vietnam). De Unie in haar geheel is een van de belangrijkste partners van Vietnam: ze is de tweede grootste uitvoermarkt en de zesde grootste invoermarkt.

De producten die door Vietnam in 2010 het meest werden uitgevoerd, waren:

- textiel en kleding (15,6%);
- schoenen (7,1%);
- ruwe olie (6,9%);
- producten van de visvangst (6,9%).

Aan de invoerzijde vinden we voornamelijk terug:

- machines en uitrustingen (16,1%);
- staal (7,4%);
- geraffineerde olie (6,9%);
- materiaal voor de textielindustrie (6,4%).

Binnen de Wereldhandelsorganisatie zorgt het Vietnamese handelsbeleid voor niet al te grote problemen. Sinds

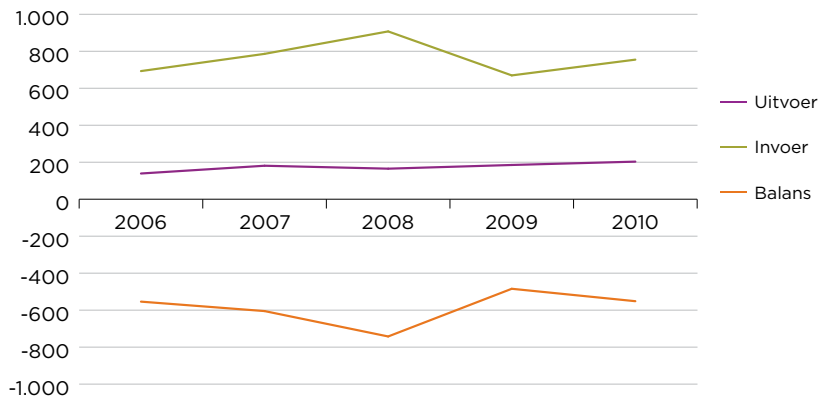
zijn toetreding in 2007 zijn tegen het land in de hoedanigheid van verdedigende partij nog geen procedures voor het geschillenorgaan ingesteld en zelf heeft Vietnam slechts eenmaal een klacht ingediend (tegen de Verenigde Staten). Sinds zijn toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie werden slechts negen procedures geregistreerd waarbij Vietnam als derde partij optrad.

« Ik deel met Eerste minister Dung de wil om nog verder te gaan [dan het Partnerschaps- en Samenwerkingsakkoord tussen de EU en Vietnam]. We hebben het vandaag gehad over een vrijhandelsakkoord tussen Vietnam en de Europese Unie. De Europese markt neemt jaarlijks bijna 20% van de Vietnamese export voor haar rekening. Sinds begin dit jaar zijn de Europese investeringen in Vietnam, voor meer dan 2 miljard euro, verviervoudigd in vergelijking met vorig jaar. Een vrijhandelsakkoord zou onze handel en investeringen nog dynamischer maken. We zijn overeengekomen dat we na de voorbereidende technische besprekingen zo snel mogelijk de onderhandelingen voor dat vrijhandelsakkoord zullen aanvatten. »

José Manuel Durão Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, oktober 2010

2.2.2. Handelsbetrekkingen met België

Bilaterale goederenstromen tussen België en Vietnam, in miljoen EUR

Bron: Nationale Bank van België

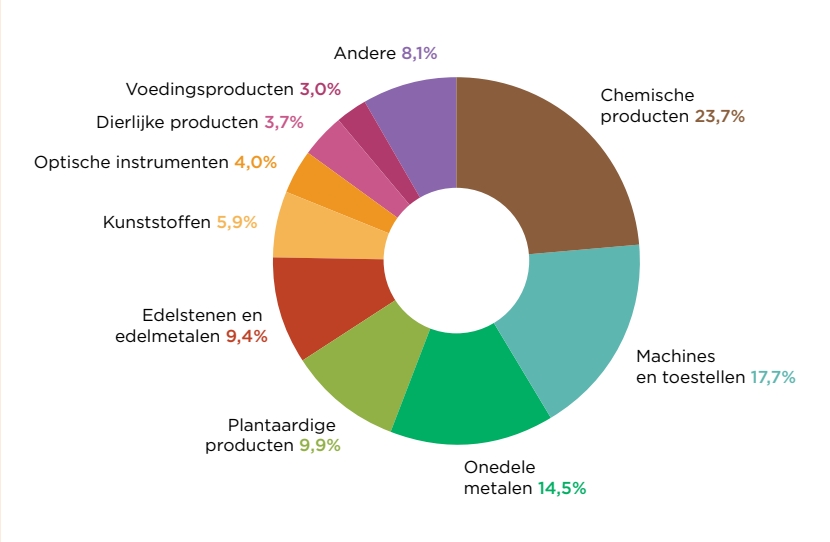
Vietnam is een belangrijke handelspartner van België. Met 203,2 miljoen EUR aan Belgische goederen die naar het land werden uitgevoerd, is Vietnam de 69e grootste klant van België. Met een bedrag van 754,8 miljoen EUR is het land de 41e belangrijkste leverancier van onze economie. Toch blijft Vietnam een bestemming die wat wordt verwaarloosd door de Belgische ondernemingen. Tijdens de eerste zes maanden van 2011 exporteerde België voor 104 miljoen EUR aan goederen naar Vietnam.

De handelsbalans van België met het land vertoont historisch gezien een tekort. Ons tekort is tussen 2006 en 2008 snel toegenomen, terwijl de Belgische invoer steeg en de uitvoer naar Vietnam stagneerde. De economische crisis was sterk voelbaar aan onze invoerzijde. De import daalde tussen 2008 en 2009 met 26%. Aangezien onze export er in die periode lichtjes op vooruitging, verkleinde het tekort op de handelsbalans.

Op basis van de eerste zes maanden van 2011 was de Belgische export naar Vietnam 103,9 miljoen EUR waard, d.i. een stijging van 10% in vergelijking met de overeenkomstige periode in 2010. De Belgische invoer uit Vietnam werd dan weer becijferd op 345,0 miljoen EUR, een daling van 4,8% in vergelijking met dezelfde periode in 2010. Als die trend zich voortzet, zou het tekort op de handelsbalans in 2011 moeten dalen.

Uit de gegevensbank van het Agentschap voor Buitenlandse Handel blijkt de interesse die de Belgische ondernemingen voor de Vietnamese markt tonen. In september telde de gegevensbank 805 uitvoerders die actief waren in het land en waren er 1.798 ondernemingen in deze markt geïnteresseerd (op een totaal van meer dan 20.000 bedrijven). Het verschil tussen het aantal geïnteresseerde bedrijven en het aantal daadwerkelijke uitvoerders illustreert de aarzeling die we bij Belgische bedrijven terugvinden om de stap te zetten en naar Vietnam uit te voeren, wat eens te meer het belang van een gezamenlijke economische zending aantoont.

Sectorale spreiding van de Belgische export, in 2010, in %

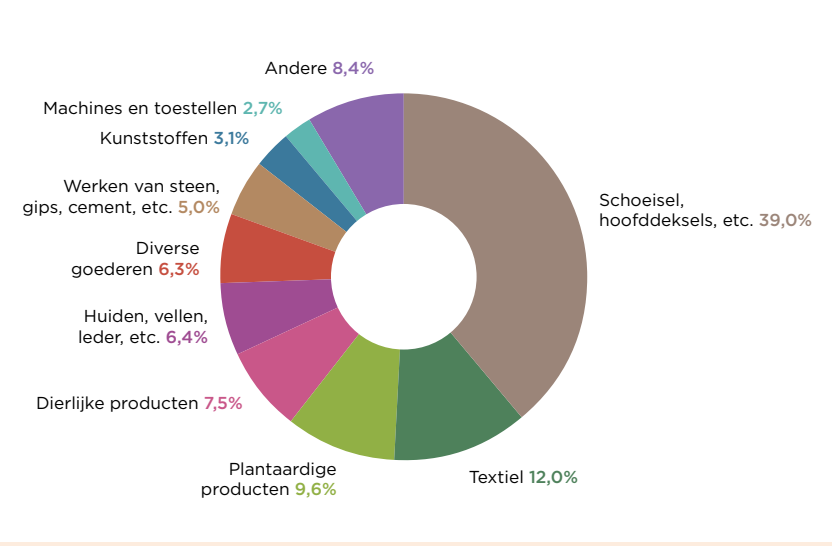

Bron: Nationale Bank van België

Alleen al de machines en toestellen en de chemische producten, twee secties die in de Belgische buitenlandse handel traditioneel een dominante plaats innemen, vertegenwoordigen iets minder dan de helft van de export naar Vietnam. Deze productgroepen gingen er tussen 2009 en 2010 met respectievelijk 47% en 17 % op vooruit. Op basis van de eerste zes maanden van 2011 vertegenwoordigden ze bijna 40% van de Belgische uitvoer naar Vietnam.

De meest exportsectoren gingen er in 2010 op vooruit, waarbij de export van optische instrumenten en dierlijke producten met respectievelijk 94,9% en 60,7% toenam. Die indrukwekkende groeicijfers zijn deels het resultaat van de geringe vergelijkingsbasis voor beide categorieën. Het segment van de optische instrumenten vertegenwoordigt momenteel slechts 4,0 % van de totale uitvoer, terwijl de dierlijke producten slechts 3,7% van de Belgische verkopen in Vietnam vertegenwoordigen. Opmerkelijk is ook de sterke stijging van de uitvoer van plantaardige producten (+ 57,6 %) en een opvallende daling van de leveringen van onedele metalen.

Sectorale spreiding van de Belgische import, in 2010, in %

Bron: Nationale Bank van België

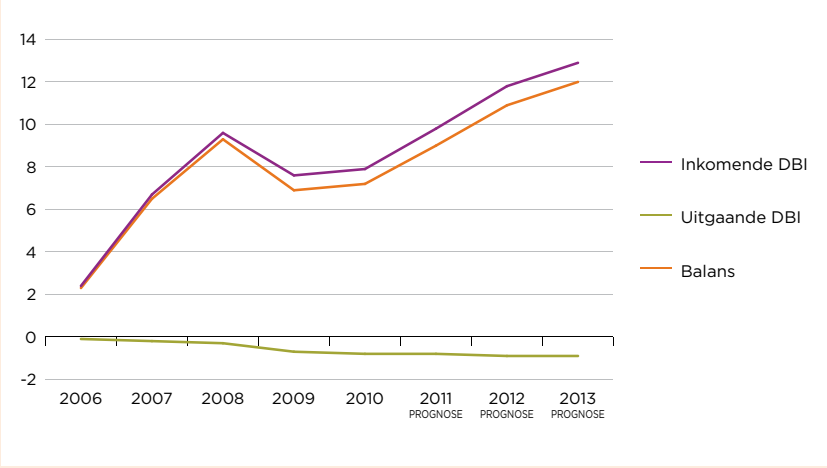
Meer dan een derde van de uit Vietnam ingevoerde goederen behoren tot de categorie schoenen, hoofddeksels, enz. Dat segment bestaat voor 98,8% uit schoenen. Na een daling van 23,6% tussen 2008 en 2009 steeg de invoer van deze categorie van goederen in 2010 weer met 14,9%. Textiel en textielproducten, die 12,0% van de Belgische invoer vertegenwoordigden, namen in 2010 toe met 8,3% en vormen de tweede belangrijkste invoercategorie. Deze component bestaat voor bijna 3/4 uit kleding en kledingaccessoires die geen breiwerkartikelen zijn.

De groep van dierlijke producten vertegenwoordigde 9,6% van onze invoer, een stijging met 6,5% in vergelijking met vorig jaar. In slechts twee categorieën was tussen 2009 en 2010 een daling van de import merkbaar: die van de levende dieren en de machines en toestellen (een daling van respectievelijk 1,5% en 3,4%).

De meest opmerkelijke stijgingen werden opgetekend bij de werken van steen, gips en cement (+ 38,8%), kunststoffen (+ 18,8%) en onedele metalen (+ 15,2%). In totaal ging de invoer uit Vietnam er in 2010 met 12,8% op vooruit.

2.3. Directe buitenlandse investeringen

Directe buitenlandse investeringsstromen, in miljard courante USD

Bron: EIU

We spreken over directe buitenlandse investeringen (DBI) als een onderneming minstens 10% van het kapitaal van een buitenlandse onderneming verwerft om er controle in uit te oefenen en het beheer ervan te beïnvloeden. Die operaties worden meestal in twee grote groepen onderverdeeld: de zogenaamde "greenfield"-investeringen die als bedoeling hebben een heel nieuwe onderneming op te richten en de overnames die ernaar streven de controle over een bestaande onderneming over te nemen.

Voor alle ASEAN-economieën samen was er de jongste jaren een toestroom van investeringen merkbaar en Vietnam is geen uitzondering op die regel. Sinds 1997 (datum van de eerste betrouwbare gegevens) is de voorraad DBI per inwoner blijven stijgen, van 136,4 USD per hoofd van de bevolking tot 659 USD per inwoner in 2010 (een groei van 383%). Die toename versnelde tussen 2006 en 2007, toen de inkomende DBI-stromen, gemeten in percentage van het Vietnamese BBP, enorm zijn gestegen, van 3,9% tot 9,4% van het BBP, om in 2008 uit te komen op 10,6% van het BBP.

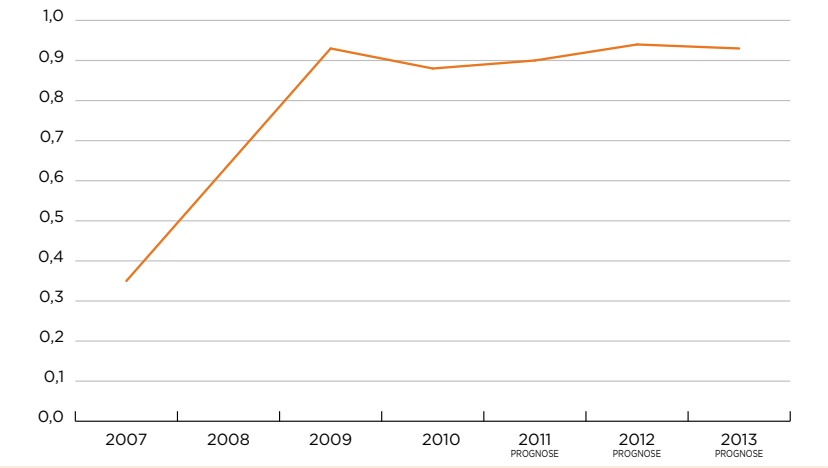
Hoewel die vooruitgang deels te danken is aan de goede gezondheid van de partnereconomieën van Vietnam moet ook rekening worden gehouden met de effecten van de hervormingen die het land doorvoerde om tot de Wereldhandelsorganisatie toe te treden. Die toetreding ging immers gepaard met het faciliteren van de directe buitenlandse investeringen en een betere bescherming van de belangen van de investeerders.

Ondanks de economische crisis in 2009 bleven de directe buitenlandse investeringsstromen in Vietnam schommelen rond de 8% van het BBP en bedroegen ze in 2010 7,7% van het BBP. Volgens de experts van Business Monitor International zou die trend echter in stijgende lijn moeten gaan. Ze zijn van mening dat het land de komende vijf jaar het interessantste land van de ASEAN blijft in termen van potentieel aan DBI. Er zijn een aantal factoren die het land op dat vlak aantrekkelijk maken:

- een economische groei waarvan verwacht wordt dat die sterker zal zijn dan die van de andere Zuidoost-Aziatische landen;
- de jonge, groeiende bevolking;
- de zeer goede prestaties op het vlak van het contractenrecht (5e plaats in de rangschikking Doing Business 2012 voor Oost-Azië en het gebied rond de Stille Oceaan) en de toegang tot krediet (4e plek in diezelfde rangschikking);
- een relatief grote markt in vergelijking met de andere economieën van de zone;
- de toegang van het land tot een grote exportmarkt;
- een relatief efficiënte arbeidsmarkt.

Dankzij die verschillende elementen en de toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie in 2007 steeg het aandeel van de DBI op wereldvlak dat naar Vietnam gaat van 0,64% in 2007 tot 0,88% in 2010. Het land staat 22e op de wereldranglijst volgens het « World Investment Report 2009 » van de UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) op het vlak van prestaties van de DBI en 73e wat de index van het potentieel aan inkomende investeringen aangaat. Vietnam wordt door de ondernemingen het 11e vaakst genoemd als prioritaire bestemming van DBI.

Aandeel van de DBI op wereldvlak in Vietnam, in %

Bron: EIU

De meeste investeringen in Vietnam zijn bestemd voor de fabrieks- en verwerkende industrie. Die sector vertegenwoordigt een totaalbedrag van iets meer dan 97,8 miljard USD, d.w.z. 49% van de 198,9 miljard aan DBI die het land in 2010 aantrok. Het tweede grootste segment is, met 24,2% van het totaal, dat van de investeringen in de vastgoedsector.

De meeste investeringen door buitenlandse ondernemingen gebeuren in de provincies Ho Chi Minhstad, Ba Ria-Vung Tau en Hanoi, met respectievelijk 15,5%, 13,3% en 10,5% van de totale DBI naar Vietnam. Ze worden hoofdzakelijk gedaan door filialen die exclusief buitenlands eigendom zijn (78,45% van het totaal) en een klein aandeel van die investeringen zijn joint ventures (18,05%).

De Belgische investeringen in Vietnam blijven momenteel eerder beperkt. Volgens de cijfers die voor 2010 bij de FOD Buitenlandse Zaken beschikbaar zijn, bedroegen die investeringen 100 miljoen USD, wat van ons land de 37e grootste investeerder in Vietnam maakt. Dat cijfer vertegenwoordigt 0,05% van de totale DBI in Vietnam voor dat jaar. De officiële gegevens verschillen echter sterk van de realiteit. Als we rekening houden met de investeringen door filialen van Belgische ondernemingen in het buitenland, bedragen de Belgische DBI in Vietnam bijna 466 miljoen USD. Het gaat om investeringen in de diamantslijperij, de havendiensten en de informatie- en communicatietechnologieën. De andere Belgische investeringen hebben betrekking op de voedingsmiddelenindustrie, lederwaren en het winnen en kappen van steen. De Vietnamese investeringen in België zijn dan weer uiterst beperkt.

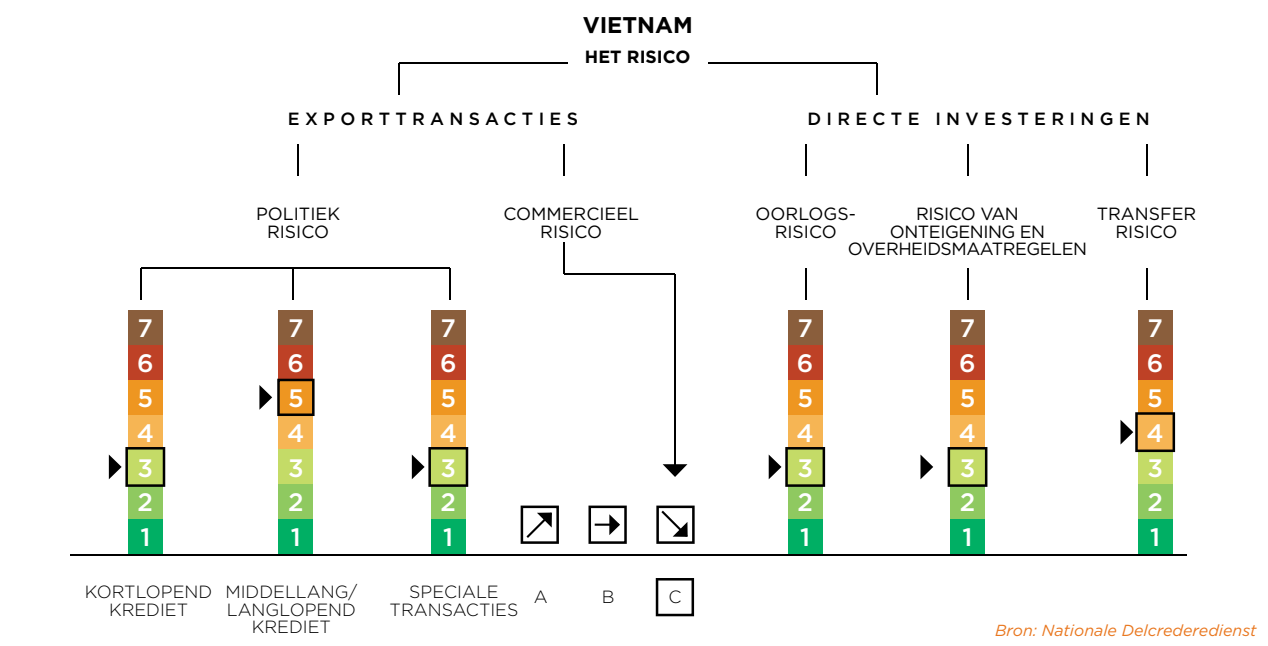

« Adopting the Investment Law to both domestic and foreign investment has created an equal competition for enterprises, facilitated them to be expanded and diversified; such barriers as the ratio of domesticated components, the ratio of exported goods, etc. have been removed, making it easy for investors to choose any line of business corresponding to their business ideas. »

Nguyen Dinh Tai, directeur van het Management Consulting and Training Center, april 2009

2.4. Risicobeoordeling

2.4.1. Risicobeoordeling volgens Delcredere

Bron: Nationale Delcrederedienst

De Nationale Delcrederedienst (ONDD) is de Belgische openbare kredietverzekeraar en verzekert bedrijven en banken tegen politieke en commerciële risico's van internationale handelstransacties die vooral betrekking hebben op uitrustingsgoederen, industriële projecten, aannemingswerken en diensten. Daarnaast werkt Delcredere voor deze risico's samen met banken op basis van risk-sharingschema's. In het raam van die activiteit stelt de Delcrederedienst een landenrangschikking op volgens het risico dat ze voor de investeerders inhouden. Voor Vietnam zijn de conclusies gematigd op politiek en commercieel vlak.

De "politieke risico's" waaraan investeerders in Vietnam worden blootgesteld, zijn aanzienlijk, zowel op korte als middellange en lange termijn (respectievelijk klasse 3 en 5). Met "politieke risico's" bedoelt men alle gebeurtenissen in het buitenland die voor de verzekerde of debiteur overmacht vormen zoals oorlogen, revoluties, natuurrampen, deviezenschaarste en willekeurige overheidsmaatregelen.

Het "commerciële risico" situeert zich in klasse C, d.w.z. een hoog risico. Het gaat om het risico dat de buitenlandse privédebiteur in gebreke blijft, nl. dat hij niet aan zijn verplichtingen kan voldoen of dat hij er zich aan onttrekt zonder wettige reden. Het commerciële risico wordt niet alleen bepaald door de microsituatie van de debiteur zelf, maar ook door macroeconomische systeemgebonden factoren die de betalingscapaciteit van het geheel aan debiteuren in een land beïnvloeden.

Voor de transacties met kortlopend krediet kan de Delcrederedienst dekking verlenen tegen het politieke en het commerciële risico in "open account", d.w.z. zonder dat een bankgarantie vereist is en zonder bijzondere voorwaarden. De dekking van transacties met krediet op middellange/

lange termijn met overheidsdebiteuren is echter onderworpen aan het verkrijgen van een bankgarantie voor transacties tot 10 miljoen EUR en een garantie van de minister van Financiën voor alle transacties voor meer dan 10 miljoen EUR.

Directe investeringen

Het risico op oorlog omvat zowel het risico op een extern conflict als het risico op binnenlands politiek geweld. Het binnenlandse politieke geweld omvat, op zijn beurt, dan weer het extreme geval van een burgeroorlog, maar ook de risico's op terrorisme, burgeroproer, sociaaleconomische conflicten en raciale en etnische spanningen. Vietnam haalt hiervoor de middelmatige score van 3 op 7.

Het risico op onteigening en willekeurige overheidsmaatregelen heeft niet enkel betrekking op de risico's op onteigening en het niet-nakomen van de contractuele verbintenissen door de overheid, maar ook op de risico's die verband houden met de (slechte) werking van het gerechtelijke apparaat en de potentiële negatieve gedragswijzigingen ten aanzien van buitenlandse investeerders. Met een score van 3 op 7 haalt Vietnam ook hier een middelmatig resultaat.

Het transferrisico is het risico dat voortvloeit uit een gebeurtenis of een beslissing van de buitenlandse overheid die de transfer van het bedrag van de door de debiteur betaalde vordering verhindert. Met een score van 4 op 7 rangschikt het land zich in de categorie van de gemiddelde risico's (voor meer informatie zie **www.ondd.be**).

2.4.2. Andere risico-indicatoren

Tal van instellingen maken inschattingen van de risico's van zakendoen in een land. We geven hier slechts een selectie van de bekendste.

- Volgens het Global Competitiveness Report 2010-2011 van het World Economic Forum behaalt Vietnam de 65e plaats van 139 landen die gerangschikt werden volgens hun concurrentievermogen, na Ierland, maar voor IJsland. Dat resultaat, een achteruitgang van 20 plaatsen in vergelijking met het vorige rapport, is voornamelijk toe te schrijven aan een ontoereikende wegen- en haveninfrastructuur, een geringe participatiegraad van de jongeren in het onderwijs en aan de instellingen die onvoldoende stabiel zijn. Ook de overdreven regulering weegt op de prestaties van het land. De meest problematische factoren voor het zakendoen zijn de hoge inflatie (genoemd door 16,7% van de respondenten) en de toegang tot financiering (15,8%).

- Het land is 71e van de 125 landen wat het gemak betreft waarmee handel kan worden gedreven en dat volgens het Global Enabling Trade Report 2010 van het World Economic Forum, d.i. een vooruitgang van 18 plaatsen in vergelijking met 2009.

- De OESO schat het landenrisico in als 5 op 7 voor Vietnam, een hoog risico dus.

- Volgens de Index of Economic Freedom 2011 van de Heritage Fondation bekleedt het land de 139e plaats van 179 met een score van 51,6 (een stijging).

- De schuld van de Vietnamese regering kreeg de rating B1 van Moody's Investors Service, B+ van Fitch en BB- van Standard & Poor's (augustus 2011), een hoog risiconiveau dus. De ratingbureaus hebben vooral oog voor de inflatie en de coherentie van het economische beleid en sluiten niet uit dat ze hun ratings nog zullen verlagen als er niets wordt gedaan om de economie van het land te stabiliseren.

- Volgens de Doing Business 2011-indicator van de Wereldbank staat het land 78e op 183 landen, na de Bahama's, maar voor China, een stijging van 10 plaatsen. Vietnam haalt een goede score op het vlak van de kredietverstrekking en de toepassing van de contracten, maar de resultaten zijn ongunstig op het vlak van de formaliteiten die moeten worden vervuld om een onderneming op te richten en te sluiten alsook wat de graad van bescherming van de investeringen aangaat.

SECTORALE BENADERING

3

3.1. Bouw en infrastructuur

De Vietnamese infrastructuur verkeert in slechte staat en moet worden gemoderniseerd. Door de snelle ontwikkeling van het land de jongste tien jaar zijn de handelswegen ontoereikend om de bijkomende goederenstroom te kunnen verwerken. De vraag ten aanzien van de bouwsector in het algemeen en de bouwmaterialen in het bijzonder is dus logischerwijs gestegen. De groei in de sector is merkbaar in de cijfers, aangezien Business Monitor International melding maakt van niet minder dan 170 lopende infrastructuurprojecten in Vietnam voor een totale waarde van 230 miljard USD.

Bouw

Volgens de experts van Business Monitor International vertraagde de groei van de bouwsector enigszins in 2011 met een verwachte groei van 4% over het gehele jaar. Aangezien de inflatiegraad en de intrestvoeten hoog zijn, hebben de ondernemingen en particulieren immers tal van werkzaamheden uitgesteld en raken de orderboekjes minder goed gevuld.

Voortgestuwd door de snelle economische groei en de betere investeringsvoorwaarden zou de bouwsector tussen 2011 en 2015 immers moeten groeien met bijna 6,3% per jaar. Dankzij de stijging van de levensstandaard van de Vietnamese bevolking zouden ook de sectoren van het residentiële en commerciele vastgoed de komende jaren snel moeten groeien. De plannen die de regering goedkeurde, creëren tal van zakenkansen: tussen 2015 en 2020 zou 19,7 miljard USD moeten worden besteed aan de bouw van woningen, met name de bouw van sociale woningen. Het plan voorziet in:

- het starten met de bouw van 600.000 staatswoningen;
- een toename van de beschikbare oppervlakten om de gemiddelde woonoppervlakte per inwoner te doen stijgen van 21,5 tot 25 m².

Deze doelstellingen worden door tal van experts uit de sector als ambitieus beschouwd en er bestaat twijfel over hun praktische haalbaarheid.

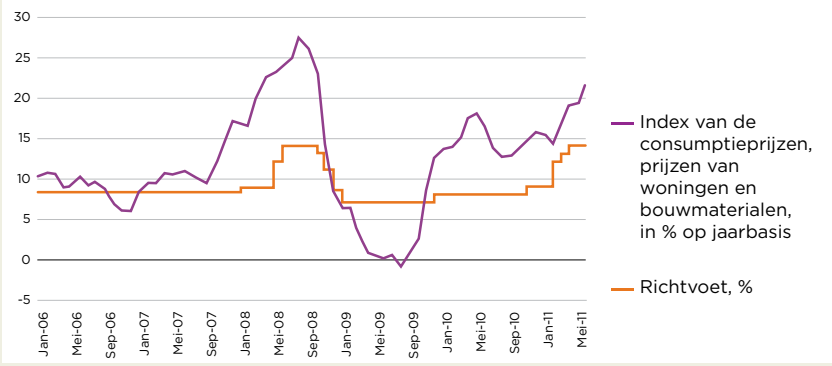
Ook de markt van de bouwmaterialen zou snel moeten groeien. Volgens de analisten van Business Monitor International zou de vraag naar cement in 2011 met 9 à 10% moeten toenemen. Vooral de vraag naar hoogtechnologische materialen is groot, gelet op de achterstand van de industrie in dat domein.

Infrastructuur

In tal van domeinen is de Vietnamese infrastructuur verouderd. Vooral in de energiesector worden de limieten van de installaties zichtbaar. Door het chronische gebrek aan investeringen in de energieprojecten beschikt het land over onvoldoende opwekkingscapaciteit om te voldoen aan de stijgende behoeften van de industrie en de bevolking. In 2010 erkende Electricity of Vietnam (het overheidsbedrijf dat over een monopolie beschikt) immers dat het niet in staat is om de noodzakelijke projecten te realiseren als gevolg van de beperkte toegang tot de kapitaalmarkt. Tussen januari en november 2010 is de elektriciteitsproductie door Electricity of Vietnam slechts met 14,5% gestegen, terwijl de vraag vanuit de bouw- en infrastructuursector met 18,7% steeg.

De regering, die zich bewust is van het probleem, lanceerde een groot moderniseringsproject voor de energie-infrastructuur. Terwijl in september 2011 de werkzaamheden voor de centrale van Mong Duong 2 in het noorden van het land werden aangevat, kondigden de autoriteiten aan dat er onderhandelingen liepen met verscheidene buitenlandse ondernemingen om 12 nieuwe energiecentrales te bouwen. Het ontwikkelingsplan

Evolutie van de prijzen in de bouwsector, in %

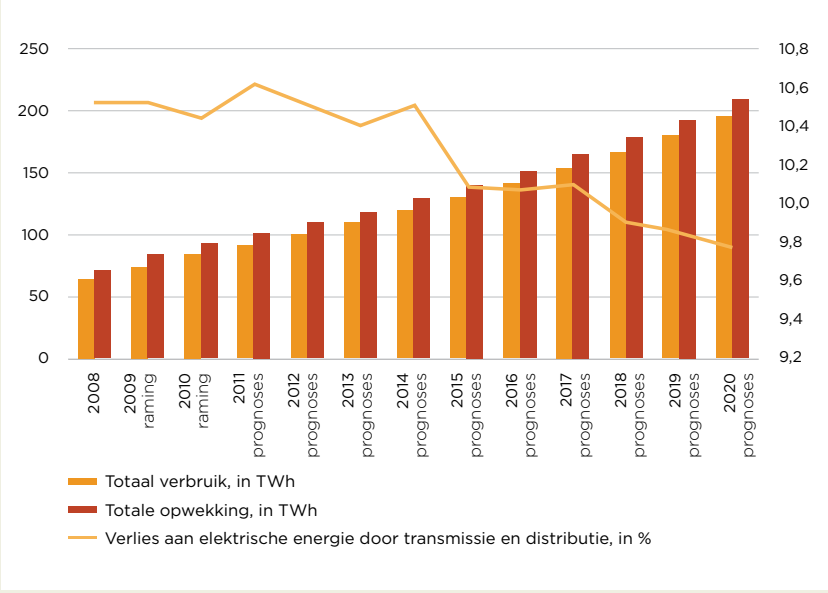

Bron: General Statistics Office, State Bank of Vietnam

voor de energie-infrastructuur 2010-2020 voorziet in de bouw van bijkomende energiecentrales (thermisch, hydro-elektrisch, wind en nucleair) die 4,100 MW per jaar zullen produceren. De buitenlandse investeringen in de sector zijn echter te beperkt, voornamelijk door de energieprijzen die kunstmatig worden geplafonneerd.

Ook het maritieme netwerk moet worden gemoderniseerd om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag vanwege de Aziatische partners van Vietnam. Het transport via de waterwegen en de zee vertegenwoordigt bovendien 25 en 30% van het binnenlandse goederenverkeer en is dus een belangrijke sector voor de Vietnamese autoriteiten. Die hebben voor de komende 10 jaar immers een verviervoudiging van de geëxporteerde volumes gepland door massaal in de havens te investeren. De expansie van de havens van de Mekongdelta (voornamelijk de Tien-rivier en de Hau-rivier) is een van de meest strategische projecten voor de Vietnamese overheid. De gecombineerde capaciteit van de haveninfrastructuur van de regio, momenteel beperkt tot 15,7 miljoen ton, zou immers moeten worden verhoogd om in 2020 op 28 miljoen ton uit te komen.

Met de vele kansen die zowel in de bouwsector als in de sector van de energie-infrastructuur en de transportsector zullen opduiken, twijfelt niemand eraan dat de Belgische ondernemingen hun knowhow in dit domein volop zullen kunnen benutten om met hun Vietnamese partners zaken te doen.

Energieopwekking en -verbruik, in TWh

Bron: EIA/World Bank/BMI Calculation

Zakenkansen voor de Belgische ondernemingen:

Residentieel, sociaal en toeristisch vastgoed, kantoren, energie-infrastructuur, havens en bevaarwegen waterwegen, zorg- en onderwijsinfrastructuur, architectuur, civil engineering, design, domotica, creatie van havens en tunnels, productiemachines, transportinfrastructuur, projectbeheer, bouwmaterialen (meer bepaald hoogtechnologische materialen en de modernisering van de transportinfrastructuur)...

« Vietnam is so heavily dependent on external demand that getting the entire system to work, not just ports, but roads and railways too, and making customs work faster, is a big part of the story. »

Jonathan Pincus, voorzitter van het Fullbright-programma voor economie van de universiteit Harvard in Ho Chi Minhstad, maart 2011

3.2. Voedingsmiddelenindustrie en aquacultuur

De groei die Vietnam in het domein van de landbouw kon optekenen, is uitzonderlijk. Terwijl het land in de jaren '80 nog met hongersnood werd geconfronteerd, werd de landbouwsector snel gemoderniseerd om Vietnam te laten uitgroeien tot een belangrijke partner voor de handel in landbouwproducten, zowel in Azië als in de rest van de wereld. Dit segment van de economie vormt momenteel een van de strategische krachtlijnen van het Vietnamese economische beleid omdat het indirect aan bijna 70% van de actieve bevolking werk verschaft en 20,6% van de economische activiteit van het land vertegenwoordigt. De groei van de vraag naar voedingsmiddelen wordt geraamd op 12% per jaar. De bewerkte gronden liggen vooral in het zuiden van Vietnam, waar een klimaat heerst dat gunstig is voor de landbouw, maar ook in het noorden, en in mindere mate in het centrum, beschikt het land over bewerkbare en bewerkte gronden. Dat zijn dus de zones die de meeste mogelijkheden zouden moeten bieden.

Dankzij de ontwikkeling van het verwerkingscircuit en de modernisering van het productieapparaat streeft de regering ernaar in 2011 voor 23 miljard USD aan voedingsproducten uit te voeren. In 2010 vertegenwoordigden ze een bedrag van 19,53 miljard USD (11, 83 miljard aan landbouwproducten, 3,3 miljard aan producten uit de bosbouw en 4,4 miljard aan producten uit de visteelt). De ambitieuze plannen van de autoriteiten getuigen van hun interesse voor de sector. Ze streven er onder meer naar:

- een jaarlijkse groei in de sector van 4 tot 4,5% aan te houden;
- het aandeel van de teelt in de productie van 18% tot 25% van het totaal te verhogen;
- de komende tien jaar 1 miljard USD te investeren om de landbouw, de bosexploitatie en de visvangst te moderniseren;
- de productie van ongepelde rijst te verhogen van 3,2 miljoen USD vandaag tot 10 miljoen USD in 2020.

De productie van het land bestaat voornamelijk uit rijst (41% van het totaal) en varkensvlees (18%). De andere belangrijke secties zijn koffie (5%), verse groenten (5%) en vers fruit (4%). Met het openen van de rijstmarkt voor buitenlandse ondernemingen, sinds de toetreding van Vietnam tot de Wereldhandelsorganisatie, zou dit segment van de landbouw een van de belangrijkste van het land moeten blijven. Hoewel ze relatief gezien kleiner zijn, zijn sommige productcategorieën daarom niet minder belangrijk voor Vietnam. Dat geldt onder meer voor peper dat de vijfde plaats bekleedt in de rangschikking van de uitgevoerde landbouwproducten van Vietnam, hoewel het slechts 1% van de productie vertegenwoordigt. Ook cashewnoten behoren tot de producten die massaal worden uitgevoerd.

Product	Plaats in de productie op wereldvlak (2009)	Plaats in de export op wereldvlak
Peper	1e	1e
Cashewnoten	1e	1e
Koffie	2e	2e
Kaneel	4e	4e
Rijst	5e	2e
Thee	6e	10e

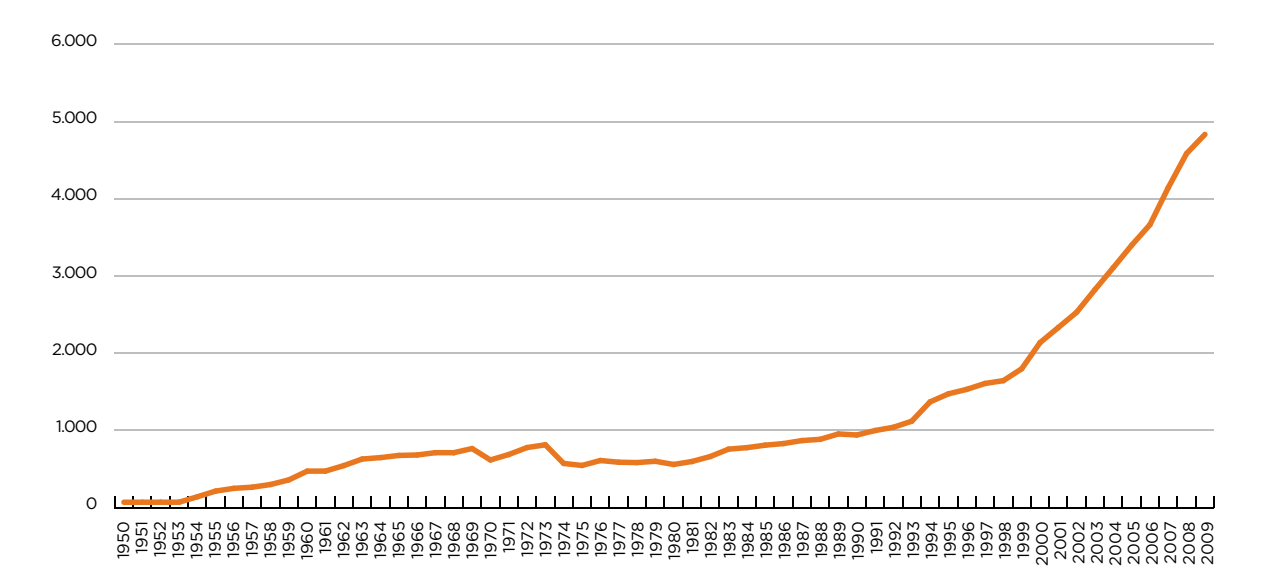
Bron: FAO

Naast de productiesectoren met een geringe toegevoegde waarde integreert Vietnam stapsgewijs criteria inzake voedselveiligheid en traceerbaarheid van de producten als gevolg van de voedselschandalen die het land hebben geteisterd. Zo werkte het land in 2008 de VietGAP-normen (Vietnam Good Agricultural Practice) uit die als doel hebben de inspecties van de sites en de productie te versterken en over te gaan tot een meer systematische registratie van de landbouwpraktijken. In de periode 2011-2015 zou 90% van de exploitanten zich in dat proces moeten inschrijven.

Ook de verwerking van landbouwproducten heeft de wind in de zeilen en zou de komende jaren tal van zakenkansen moeten bieden. In juni 2011 huldigde het land bijvoorbeeld in de zuidelijke provincie Ba Ria-Vung Tau de grootste fabriek ter wereld voor de verwerking van soja in. Ze zou in staat moeten zijn om 200.000 ton sojaolie per jaar te produceren. In deze sector zijn de gebruikte uitrustingen, net als die voor de productie van basisproducten, verouderd. De meeste machines die voor voedselverwerking gebruikt worden, zijn afkomstig uit Japan en Europa. In de sector van de rijstteelt zal het doel van de regering om tegen 2020 de helft van het oogstproces te moderniseren ook worden weerspiegeld in een stijgende vraag naar landbouwmaterieel. Ook de irrigatiesector zou een van de groeisectoren moeten zijn.

De aquacultuur behoort tot de meest dynamische economische domeinen van Vietnam. De jongste tien jaar groeide de sector met 168%, waarmee het land in 2010, met een bedrag van 3,98 miljard, de vijfde grootste uitvoerder van visserijproducten op wereldvlak was. Vietnam exporteert vooral zeevruchten, terwijl het onder meer zalm, krab en kaviaar invoert. De productiefste regio's liggen in de zuidelijke provincies en in de Mekong-delta ligt een groot deel van de visserijactiviteiten geconcentreerd.

Productie van de aquacultuur, in duizend ton

Bron: FAO

In oktober 2011 keurde de regering het plan goed voor de ontwikkeling van de zeevruchtensector tegen 2020. Deze ambitieuze strategie legt de volgende doelstellingen vast:

- in 2020 zal de hoeveelheid uitgevoerde producten 2 miljoen ton moeten bedragen, voor een bedrag van 10 miljoen USD;
- de gemiddelde jaarlijkse groei van de productie zal 3,5% moeten bedragen;
- en de productie voor de binnenlandse markt zal per jaar met gemiddeld 3,3% moeten stijgen.

De regering heeft daarom 24,5 miljard VND vrijgemaakt, iets minder dan 900 miljoen EUR, een bedrag dat zal worden aangewend over de tien jaar dat het plan loopt. Analisten verwachten dat de hele sector van de aquacultuur de komende jaren snel zal groeien. De industrie in haar geheel zou jaarlijks met 8 tot 10% moeten groeien en het aandeel van de sector in de exploitatie van zeevruchten zou moeten toenemen, ten koste van de visvangst in volle zee. Dankzij die recente ontwikkelingen zal technologie uit het buitenland natuurlijk eens te meer noodzakelijk zijn voor de modernisering van de sector.

Zakenkansen voor de Belgische ondernemingen:

Landbouwinfrastructuur, verwerking, voedselverpakkingen, verbetering van de koudeketen, voedingslogistiek, fytosanitaire veiligheid, producten voor veterinaire farmacie...

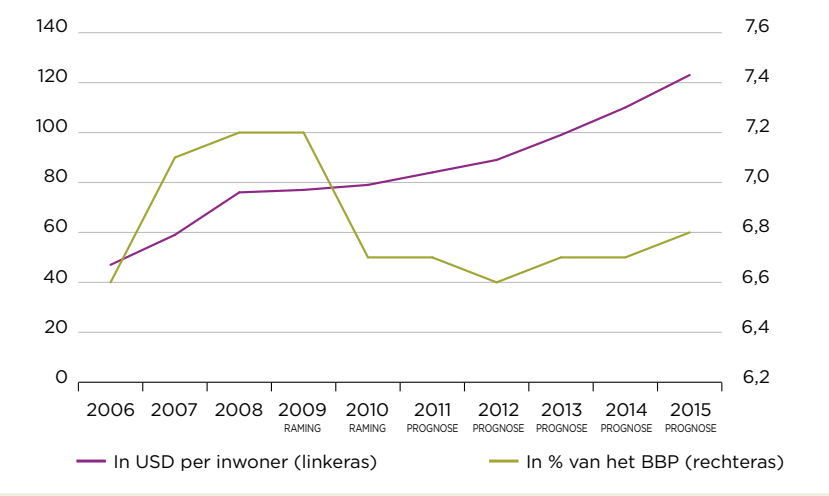
« From a country that lacked food for many years, Vietnam has become one of the leading countries in the production of some agricultural products like rice, coffee, pepper, cashew, and seafood. The rural economy is undergoing a transformation, moving towards industry, services, and other sectors; production models are continuing to be renovated; the socio-economic infrastructure has been strengthened; many rural areas have been improved. (...) the Government must renovate mechanisms and policies to make them attractive enough to bring investment to rural areas, especially in infrastructure, electricity, transport, irrigation, and vocational training for farmers. Farming areas should be zoned with processing plants established here. »

Nguyen Quoc Cuong, voorzitter van de Vietnamese landbouworganisatie, oktober 2011.

3.3. Gezondheidszorg

3.3.1. Farmaceutische producten

Uitgaven in de farmaceutische sector, in %

Bron: Wereldhandelsorganisatie

De Vietnamese markt van farmaceutische producten is momenteel onderontwikkeld en lijdt onder de ontoereikende regulering en normen voor de bescherming van de intellectuele eigendom. Ondanks die toestand en de geringe vergelijkingsbasis kende de sector van de gezondheidszorg de jongste jaren een sterke groei. De evolutie van de uitgaven voor gezondheidszorg per inwoner tussen 2006 en 2010 (een groei van 68,1%) getuigt van het dynamisme op deze markt.

De Vietnamese farmaceutische sector is uiterst afhankelijk van de invoer. Bijna 90% van de grondstoffen voor de geneesmiddelenindustrie wordt immers ingevoerd. Die producten zijn in hoofdzaak afkomstig uit de Europese Unie (45% van de totale hoeveelheid ingevoerde producten), India (13%, vooral generische geneesmiddelen) en Zuid-Korea (12%). Het aandeel van België bedraagt dan weer 7%. In 2010 vertegenwoordigden de ingevoerde goederen 1,24 miljard USD op een totaal van 1,82 miljard USD.

Om de sector te moderniseren en de toenemende afhankelijkheid van de invoer te beperken, lanceerde de regering in 2005 een ambitieus ontwikkelingsplan voor de nationale industrie. Die strategie was des te belangrijker daar de Vietnamese bevolking groeit en de levensverwachting van de inwoners stijgt. Volgens de doelstellingen die destijds werden vooropgesteld, zou de nationale productie tegen 2015 aan 60% van de binnenlandse vraag moeten kunnen voldoen. Ondanks het feit dat het plan mislukte, hebben de autoriteiten besloten de oefening te herhalen en ditmaal de volgende streefdoelen naar voren te schuiven:

- tegen 2015 zou door de nationale productie aan 20% van de vraag naar farmaceutische grondstoffen moeten worden voldaan. Tegen 2020 zou dat percentage 40% moeten bedragen en tegen 2025 70%;
- het systeem van de verplichte ziekteverzekering zou verder moeten worden uitgebreid en tegen 2014 zou 100% van de inwoners verzekerd moeten zijn (momenteel is dat iets meer dan 60%).

De Regering heeft bovendien aangekondigd dat ze 1,5 miljard USD vrijmaakt om de komende tien jaar het productieapparaat te moderniseren. Het vermogen van de industrie om deze doelstellingen te kunnen verwezenlijken, wordt door tal van analisten uit de sector echter in vraag gesteld. Om zijn industrie te moderniseren en zich aan te passen aan de Good Manufacturing Process-normen die door de Wereldgezondheidsorganisatie worden opgelegd, zal het land een grote behoefte aan buitenlandse technologieën en kapitaal hebben. Toegang verkrijgen tot de Vietnamese markt is niet vanzelfsprekend: de regels voor de invoer van farmaceutische producten door filialen van buitenlandse ondernemingen zijn nog vaag en die filialen zouden systematisch binnen een partnerschap met een lokale onderneming moeten werken om hun producten bij de eindgebruikers te verdelen. Het systeem van prijsbepaling is ook zeer rigide, wat het moeilijk maakt zich aan de vraag aan te passen.

Om de ambitieuze doelstellingen te verwezenlijken, kan de regering niet anders dan de regels versoepelen die worden toegepast op de directe buitenlandse investeringen in farmaceutische producten. De gezamenlijke zending wordt georganiseerd op het best mogelijke ogenblik om van die opening gebruik te maken.

3.3.2. Medische apparatuur

(in miljoen USD)	2009	2010	2011 (ramingen)
Grootte van de markt	62	66	70
Lokale productie	5	6	6
Uitvoer	0	0	0
Invoer	57	60	64

Bron: U.S. commercial services

Het zorgnetwerk van het land kan de vraag helemaal niet aan. De toename van de bevolking en de stijging van de levensstandaard van die bevolking waren de jongste jaren zo uitgesproken dat de Vietnamezen vandaag vragende partij zijn voor zorg die gebruik maakt van spitstechnologie. De beschikbare infrastructuur is echter niet in staat om die toestroom van patiënten te verwerken en het gebeurt dat verschillende patiënten door plaatsgebrek eenzelfde ziekenhuisbed moeten delen. Het probleem is nog nijpender op het platteland waar de zorgcentra onderbemand zijn. Volgens het ministerie van Gezondheid beschikt bijna 70% van de ziekenhuizen niet over een CT-scanner, terwijl 35% van de uitrustingen al meer dan 20 jaar wordt gebruikt.

Rijke Vietnamezen laten zich daarom in het buitenland verzorgen. Volgens de voormalige minister van Gezondheid, Nguyen Quoc Trieu, laten ongeveer 30.000 Vietnamezen per jaar zich in het buitenland verzorgen, wat neerkomt op een inkomensverlies van een miljard USD per jaar. De regering is zich bewust van de toestand en heeft daarom van de modernisering van de zorginfrastructuur een van de speerpunten van het ontwikkelingsplan 2011-2015 gemaakt. Ze heeft zichzelf duidelijk naar voren geschoven als vragende partij voor buitenlandse technologieën. Er worden in dit domein dan ook steile ambities gekoesterd. De doelstellingen voor 2020 zijn immers de volgende:

- het land zou moeten beschikken over 25 ziekenhuisbedden per 1.000 inwoners;
- de opleiding van geschoold personeel zou moeten worden versterkt, terwijl het percentage apothekers per inwoner zou moeten stijgen tot 2 per duizend;
- 1,8 miljard USD werd vrijgemaakt voor de bouw van 57 nieuwe ziekenhuizen en klinieken.

Het wordt niettemin sterk aanbevolen in zee te gaan met een lokale onderneming als u in deze sector in Vietnam zaken wilt doen. De heffingen op de invoer van medische apparatuur zijn laag, maar de procedures blijven log. Toch zijn de analisten optimistisch over het potentieel van de sector die wordt ondersteund door krachtige structurele factoren. Terwijl de gemiddelde jaarlijkse groei de jongste jaren 10,3% bedroeg, zou deze markt de komende vijf jaar nog steeds een snelle expansie moeten kennen.

Zakenkansen voor de Belgische ondernemingen:

Medische beeldvorming, uitrustingen voor onderzoek en diagnoses, bio-informatica, vaccinologie, geneesmiddelen, uitrustingen voor endoscopie, angiografie, transfusies, telegeneeskunde, radiologie, implantaten en protheses, materiaal en producten voor tand- en oogheelkunde, producten voor de farmaceutische industrie uit het topsegment, zorginfrastructuur, opleidingen voor nieuwe technologieën voor gezondheidszorg, toezichtsystemen voor besmettelijke ziekten...

« With Vietnam's impressive achievements in economic growth and poverty alleviation, it can move away from a focus on preventive medicine services and adopt a comprehensive approach to public health systems strengthening. By its very nature, efforts to promote public health must be broad and inter-disciplinary. A successful public health strategy requires the cooperation of all of those in government, as well as robust engagement by the private sector and non-governmental organizations. This type of shift starts with a fundamental examination and revamping of the laws and regulations underpinning the health system. »

Michael Michalak, medevoorzitter van de partnergroep gezondheid USA-Vietnam, maart 2010

3.4. Cleantech

(in miljoen USD)	2009	2010	2011 (ramingen)
Grootte van de markt	715	750	790
Lokale productie	395	415	435
Uitvoer	0	0	0
Invoer	320	335	355

Bron: U.S. commercial services

De sector van de groene technologieën is een van de meest dynamische van Vietnam en biedt de buitenlandse ondernemingen tal van opportuniteiten. Vaak is de bestaande infrastructuur immers ontoereikend en volstaat ze niet voor de waterzuivering en de sanering van industriële sites. De productie van hernieuwbare energie stijgt weliswaar, maar is onvoldoende om de doelstellingen te halen die het land vooropstelde. In al deze domeinen is buitenlandse technologie nodig. De regering heeft de investeringsvoorwaarden voor de sector dan ook aanzienlijk verbeterd om zo gebruik te kunnen maken van de internationale knowhow.

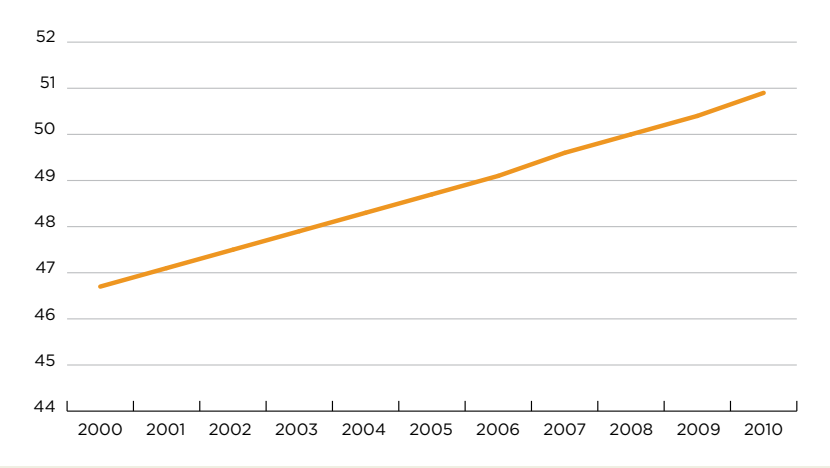
Het plan van de autoriteiten dat de doelstellingen inzake schone technologieën vastlegt, is bijzonder ambitieus. Het wil onder meer:

- de energie-infrastructuur ontwikkelen om voldoende en duurzame energiebevoorrading te verzekeren;
- de verschillende energiebronnen ondersteunen, rekening houdend met de gepaste overwegingen inzake leefmilieu en duurzame ontwikkeling;
- het spaarzame en doeltreffende gebruik van energie aanmoedigen. Dat zal gebeuren via de vervanging van de weinig doeltreffende uitrustingen en installaties, door de productie op nationaal niveau te stimuleren en door de energie-efficiëntie in de bouwsector te verhogen;
- nieuwe en hernieuwbare energiebronnen zoals windenergie, zonne-energie en geothermie ontwikkelen;
- de energiebevoorrading voor de plattelandsbevolking waarborgen;
- de internationale samenwerking op het vlak van energie versterken;
- de juridische omgeving optimaliseren en de hervormingen van de markt aanmoedigen, met name in de energiesector.

De nood aan modernisering is overduidelijk. De bevolking groeit immers zo snel en de plattelandsvlucht is zo sterk dat de uitdagingen voor de stedelijke zones enorm zijn. De toegang tot drinkbaar water is nog steeds moeilijk voor 30% van de Vietnamezen en het verlies op het drinkwaternet is groot (32%). Er zijn momenteel te weinig waterzuiveringsfabrieken om aan de vraag te kunnen voldoen en die fabrieken dekken maar 70% van de zuiveringsbehoeften. Om aan deze toestand iets te doen, wil de regering dat tegen 2025 70 tot 80% van het stadswater gezuiverd wordt en dat tegen 2050 alle grote steden met waterzuiveringssystemen uitgerust zijn.

Bevolking in stedelijke gebieden, in % van het totaal

Bron: Wereldbank

Ook het beheer van vaste afvalstoffen in de grote steden vormt een probleem. In 2008 bedroeg de totale hoeveelheid stedelijk afval 29 miljoen metrische ton, maar tegen 2020 zou dit cijfer oplopen tot 47 miljoen en in 2025 tot 54 miljoen. De gevaarlijkste afvalstoffen komen dan weer vaak terecht in het circuit van het huishoudelijke afval en ze worden in onveilige omstandigheden opgeslagen.

De productie van hernieuwbare energie is een strategische uitdaging voor deze netto-invoerder van energie. De mogelijkheden van Vietnam zijn aanzienlijk, zowel op het vlak van zonne- en windenergie als van biomassa of hydro-elektriciteit. Volgens het meest recente rapport van de Wereldbank over dit onderwerp zou het land over een potentieel aan windenergie beschikken dat groter is dan dat van Thailand, Laos en Cambodja, wat van Vietnam een uitgelezen bestemming maakt voor uitvoerders die in de sector actief zijn.

Vietnam investeert ook in de ontwikkeling van fotovoltaïsche zonne-energie. De opwekking van zonne-energie zou kunnen oplopen tot 1744,5 kWh/m^2/jaar, d.i. een potentieel van 43,9 ton olie-equivalent. Windenergie wordt dan weer hoofdzakelijk gebruikt in de gebieden met moessonwinden. De meest intense winden worden waargenomen op de eilanden, terwijl ze minder sterk zijn aan de kusten van midden-Vietnam en aan de delta van de Mekong-rivier.

Hydro-elektriciteit is een van de belangrijkste bronnen van hernieuwbare energie voor Vietnam en vertegenwoordigt op zich bijna 40% van de energie die in het land geproduceerd wordt. De Mekong-rivier en de Rode rivier zijn immers twee waterlopen die bijzonder interessant zijn voor de productie van hydro-elektriciteit en de vele neerslag zorgt ervoor dat de waterlopen van het land een voldoende groot debiet hebben. De autoriteiten identificeerden 1.050 sites met potentieel die samen 16,7 miljoen GWh per jaar zouden kunnen opwekken. Er worden momenteel meer dan 200 hydro-elektrische fabrieken gebouwd en 800 andere zijn reeds gepland, voornamelijk in de provincies Son La, Kontum en Lao Cai.

Hoewel het debat over de energie-efficiëntie in Vietnam zich nog in de beginfase bevindt, wordt het steeds belangrijker. De autoriteiten hebben recent bepaalde clausules ingevoerd voor de beperking van het energieverbruik op het vlak van isolatie, warmtekrachtkoppeling, het beheer van de opslag- en distributie-infrastructuur of in het domein van de bouwmaterialen. De ondernemingen worden met de volgende problemen geconfronteerd: de logge procedures, de moeilijk toegankelijke financiering en vooral het mechanisme van de energieprijzen die worden vastgelegd door de autoriteiten zorgen ervoor dat de evenwichten op de markt worden verstoord.

In alle cleantechsectoren blijft het nationale aanbod kwalitatief minder goed dan de buitenlandse productie in het algemeen en de Belgische productie in het bijzonder. De concurrentie is niettemin zeer hard op deze markt, met name vanuit de hoek van de Chinese partner waarvan het belang niet kan worden onderschat, o.a. in het domein van de fotovoltaïsche panelen. De Belgische ondernemingen hebben er dus alle belang bij zich te positioneren in de sector van de spitstechnologie en de dienstverlening inzake leefmilieu.

Zakenkansen voor de Belgische ondernemingen:

Toezicht op de vervuiling van bodem, zee en lucht, afvalbeheer, waterzuivering, beheer en sanering van kwetsbare sites, recyclageoplossingen, opwekking van hernieuwbare energiebronnen, biobrandstoffen, milieudienstverlening, oplossingen voor energie-efficiëntie, schone transportwijzen, elektrische voertuigen en batterijen, consultancy inzake schone energie, groenconstructies, technologieën voor het capteren en opslaan van koolstofdioxide, modernisering van het elektriciteitsnet...

RECENTE SUCCESVERHALEN

Balteau

SECTOR: CLEANTECH

Balteau, dat in 1978 werd opgericht, is gespecialiseerd in het ontwerpen en bouwen van pompstations, stations voor drinkwaterzuivering en stations voor afvalwaterzuivering. De firma beschikt over veel ervaring en tal van referenties in het domein van de boord- of afstandsprocescontrole van drinkwaternetten en pompstations, stations voor de verwerking en zuivering van water.

Sinds zijn overname door de firma Galère, in maart 2006, maakt Balteau deel uit van de Koninklijke BAM Groep nv en is het vandaag een filiaal van BAM Wallonie. De jongste jaren groeide het bedrijf gestaag in de drinkwater- en afvalwatersector. Het ontwikkelt zich ook verder in de industrie en in het buitenland. Met bijna 100 medewerkers, van wie 25 ingenieurs, realiseerde Balteau in 2010 een omzetcijfer van 24 miljoen € en het voorziet voor 2011 een omzet van ongeveer 28 miljoen €.

De groep is ook actief op internationaal vlak. Door voet aan grond te krijgen in Vietnam hoopt de onderneming te beschikken over een springplank naar de rest van Zuidoost-Azië. Het zuiveringsstation met lagooning van Ho Chi Minhstad, dat het water kan zuiveren van 200.000 equivalent inwoners, is een voltreffer voor Balteau. Dit project, opgezet door het Belgisch Ontwikkelingsagentschap, werd in 2003 reeds door Prins Filip bezocht naar aanleiding van een gezamenlijke zending naar Vietnam.

www.balteau.be

Université Libre de Bruxelles (SBS-EM)

SECTOR: ONDERWIJS

De Solvay Brussels School of Economics and Management (SBS-EM) is de belangrijkste onderwijsinstelling voor economie en management in Brussel, de Europese hoofdstad. De SBS-EM, sinds jaar en dag bekend als de Solvay Business School, is ontstaan uit de fusie met het departement Economie van de Université de Bruxelles. De hoofdopdracht van de nieuwe entiteit is op internationaal niveau kwalitatief hoogstaand onderwijs te geven en onderzoek te doen in de beide zeer gespecialiseerde domeinen die economie en management zijn.

In 1994 werd, naar aanleiding van een bezoek van de Vietnamese minister van Nationale opvoeding, de basis gelegd voor het akkoord tussen de Solvay Brussels School of Economics and Management van de ULB en de « Open University of Ho Chi Minh City ». Als gevolg van de interesse van de minister voor het postuniversitaire managementsprogramma van de instelling trok professor Jacques Nagels naar Vietnam om de inspanningen inzake academische samenwerking die de Franse Gemeenschap van België ter plaatse levert, te ondersteunen. Naar aanleiding hiervan werd een eerste akkoord tussen de SBS-EM en de « Open University of Ho Chi Minh City » ondertekend zodat een halftijds MBA-managementprogramma kon worden opgezet.

De betrekkingen tussen de Vietnamese instellingen en de Université Libre de Bruxelles zijn ondertussen nauwer geworden. In 1996 ondertekende de SBS-EM een samenwerkingsakkoord met de « National Economic University » van Hanoi om een ander halftijds MBA-programma te organiseren. De samenwerking is nog intenser geworden door de organisatie van een mastercourse overheidsmanagement in Hanoi en een master in « Business and Marketing Management » in Ho Chi Minhstad.

Dankzij de programma's van de ULB behaalden meer dan 1.200 studenten een gemeenschappelijk diploma en jaarlijks komen daar tussen 200 en 300 studenten bij. Verscheidene van hen bekleden belangrijke posities in Vietnamese instellingen en ondernemingen.

« In dit eeuwenoude land zijn opvoeding en onderwijs fundamentele waarden. In het verleden werd de politieke macht in de dorpen aan de geletterden toevertrouwd. Deze mandarijnen moesten slagen in proeven die getuigden van hun kennis, maar ook van hun moed en doorzettingsvermogen. Een diep respect voor onderwijs en leermeesters is daarvan vandaag het overblijfsel. »

Persbericht van de SBS-EM, december 2010

www.solvay.edu

Rent-A-Port

SECTOR: Transport en logistiek

Rent-A-Port is een Belgische onderneming die actief is in de ontwikkeling van havens en logistieke oplossingen. Haar knowhow situeert zich op het vlak van de analyse, het ontwerp, de ontwikkeling en het beheer van havens en logistieke en mariene infrastructuur. Door onder meer mee te werken aan het beheer van de haven van Antwerpen is de firma uitgegroeid tot een van de sleutelactoren in de sector van de haveninfrastructuur in België en op wereldvlak.

Rent-A-Port is momenteel eigendom van Ackermans & van Haaren (een Antwerpse participatiemaatschappij) en CFE (de grootste groep voor civil engineering, bouwwerken en consultancy in België). Ook het management van Rent-A-Port zelf bezit momenteel 10% van het bedrijf.

De groep investeerde recent bijna 200 miljoen USD in een ontwikkelingsproject voor de diepzeehaven van het Dinh Vu-schiereiland in Haiphong. Dit grootschalige project bestond erin een zone van meer dan 1.000 ha te transformeren in een modern industriepark en een haven. Die ging in mei 2005 in exploitatie en sindsdien werd 400.000 ton aan goederen gelost. Het steigersysteem voor de petrochemie, in Vietnam door Rent-A-Port ontwikkeld, bleek eveneens een succes te zijn.

« Substantial investments were made to develop general utilities with the focus on water, electricity and telecommunications. The prospects for further development are promising, requiring additional development of the economic logistic zone to cater for several new potential clients. »

www.rentaport.be

GEDRAGSCODE

COMMUNICATIE EN RELATIES

- Het eerste contact verloopt meestal via een handdruk of een kleine buiging. Aangezien Vietnamezen meestal niet geneigd zijn tot fysieke contacten in het openbaar wacht u het best tot uw gesprekspartner u de hand reikt en buigt u lichtjes als hij dat niet doet.

- Als u zich tot iemand richt, doet u dat het beste met zijn aanspreektitel, gevolgd door zijn achternaam. Die naam is meestal het eerste woord op het naamkaartje van uw partner.

- Toon uw emoties niet en tracht u niet op te winden. Hiermee zou u in de ogen van uw gesprekspartners gezichtsverlies lijden. Gezichtsverlies betekent in Vietnam zakenverlies.

- Voorzie kopieën van uw documenten in het Vietnamees. Hulp van een vertaler zal zeer nuttig zijn om in Vietnam contracten af te sluiten.

- Het is belangrijk in Vietnam lokale contacten te hebben als u er succesvol zaken wilt doen.

VERGADERINGEN

- Plan uw afspraken lang op voorhand. Uw Vietnamese partners zullen het op prijs stellen als u bepaalde documenten waarin uw bedrijf wordt voorgesteld vóór de vergadering opstuurt.

- Stiptheid is van primordiaal belang. Te laat komen zal als een belediging worden beschouwd en zal uw gesprekspartner gezichtsverlies doen lijden, iets dat uw toekomstige relatie ten zeerste zal schaden.

- Hiërarchie staat centraal in Vietnam. De eerste persoon die u zal worden voorgesteld, zal wellicht de belangrijkste persoon van het bedrijf zijn en uw partners zullen verwachten dat dat van uw kant hetzelfde zal zijn. De hiërarchisch belangrijkste persoon zal de onderhandelingen leiden en zijn positie zal sterk verzwakt worden als hij door een ondergeschikte wordt onderbroken.

ONDERHANDELINGEN

- Negatieve antwoorden worden als onbeleefd beschouwd. Zeg niet « nee », maar veeleer « misschien » of « we zullen zien ». Let hierop als u de antwoorden van uw partners interpreteert.

- Stilte kan betekenen dat men niet akkoord gaat met wat net gezegd is.

- Onderhandelingen kunnen lang duren omwille van de bureaucratie. Wees geduldig als u in Vietnam zaken doet.

- De Vietnamezen hechten veel belang aan een gegeven woord. Doe nooit een belofte die u niet zal kunnen waarmaken.

VISITEKAARTJES

- Het uitwisselen van visitekaartjes gebeurt vaak in Vietnam. Voorzie tweezijdig bedrukte kaartjes in het Engels en het Vietnamees. Toon de Vietnamese kant aan uw gesprekspartner. Vergeet niet voldoende kaartjes mee te nemen.

- Neem visitekaartjes met beide handen in ontvangst en bekijk ze aandachtig. Stop ze niet onmiddellijk weg, dat zou een gebrek aan respect voor uw gesprekspartner betekenen.

VARIA

- Zakengeschenken komen vaak voor. Idealiter hebben die een symbolische waarde. Een geschenk in de kleuren van uw bedrijf of een geschenk dat typisch is voor uw regio zal bijzonder op prijs worden gesteld.

- Verpak uw geschenk altijd in gekleurd papier.

- Schenk geen zakdoeken, die verwijzen in Vietnam naar scheidingen.

NUTTIGE ADRESSEN

6

6.1. In België

FLANDERS INVESTMENT & TRADE (F.I.T.)
Gaucheretstraat 90
1030 Brussel
+32 2 504 87 11
+32 2 504 88 99
info@fitagency.be
www.flandersinvestmentandtrade.be

BRUSSEL INVEST & EXPORT
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
+32 2 800 40 00
+32 2 800 40 01
infos@brussels-export.irisnet.be
www.brussels-export.be

AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS (A.W.E.X.)
Saincteletteplein 2
1080 Brussel
+32 2 421 82 11
+32 2 421 87 87
E-mail@awex.be
www.awex.be

AMBASSADE VAN DE SOCIALISTISCHE REPUBLIEK VIETNAM BIJ HET KONINKRIJK BELGIË, HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG EN DE EUROPESE UNIE
Ambassadeur: Z.E. Sanh Chau PHAM
Consul: Mevr. Kieu Ha Lien

Generaal Jacqueslaan 1
1050 Brussel
+32 2 379 27 37
+32 2 374 93 76
vnemb.brussels@skynet.be
www.vietnamembassy.be/nl

BELGIAN-VIETNAMESE ALLIANCE
Voorzitter: Dhr. Steve Stevaert
info@belvietnam.be
www.belvietnam.be

BELGISCHE KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID – VIETNAM
Voorzitter: Dhr. Trang-H-Long
Chaussée de Bruxelles 18
1410 Waterloo
+32 2 351 11 65
+32 2 351 11 73
ccibv@atlantis-international.net

6.2. In Vietnam

BELGISCHE AMBASSADE IN VIETNAM

Ambassadeur: Dhr. Bruno Angelet
Consulaire aangelegenheden: Mevr. Reinilde Van Hellemont
49 Hai Ba Trung Street, Hanoi Towers - 9th floor
Hoan Kiem District - Hanoi
+84 4 934 61 80 /+84 4 934 61 79/ +84 4 934 61 81
+84 4 934 61 83
hanoi@diplobel.fed.be
www.diplomatie.be/hanoifr

ERECONSULAAT IN HO CHI MINHSTAD

Consul: Dhr. Dominique Casier
The Manor GBLK 5 A
91 Nguyen Huu Canh - Ward 22
Binh Thanh District -Ho Chi Minhstad
+84 8 351 279 68
+84 8 351 279 69
consubel@hcm.vnn.vn
consubel.hcm@diplobel.fed.be

FLANDERS INVESTMENT & TRADE IN VIETNAM

Economisch en commercieel attachée: Mevr. Dang Thi Thu Van
C/o Embassy of Belgium
Hai Ba Trung street, 49 - Somerset Grand Hanoi 9th floor
Hoan Kiem District - Hanoi
+84 43 934 61 72 /+84 43 934 61 73
+84 43 934 61 74
hanoi@fitagency.com

BRUXELLES INVEST & EXPORT IN VIETNAM

Economisch en commercieel attachée: Mevr. Tran Thi Hien
c/o Ambassade de Belgique
Hai Ba Trung Street, 49 - Somerset Grand Hanoi 9th floor
Hoan Kiem District - Hanoi
+84 43 934 61 82
+84 43 934 61 85
bruhanoi@hn.vnn.vn

AGENCE WALLONNE À L'EXPORTATION ET AUX INVESTISSEMENTS ÉTRANGERS IN VIETNAM

Economisch en commercieel attaché:
Laurent Pierart
Commercieel bureau van het Waals Gewest - Ambassade van België
C/o Gemadept Tower Unit 1103
Le Thanh Ton Street, 6
District 1 - Ho Chi Minhstad
+84 8 382 192 28
+84 8 382 192 27
hochiminhville@awex-wallonia.com

FOREIGN INVESTMENT AGENCY

Hoang Van Thu Street, 02
Hanoi
+84 4 734 37 58
+84 4 734 37 69
fiavietnam@mpi.gov.vn
http://fia.mpi.gov.vn

VERTEGENWOORDIGING VAN DE EUROPESE UNIE IN VIETNAM

83B Ly Thuong Kiet - 17th and 18th floor, Pacific Place Office Building, Hanoi
+84 43 941 00 99
+84 43 946 17 01
delegation-vietnam@eeas.europa.eu
http://eeas.europa.eu/delegations/vietnam

BELGISCH-LUXEMBURGSE KAMER VAN KOOPHANDEL IN VIETNAM

Voorzitter: Dhr. Harry Beirnaert
49 Mac Dinh Chi - EuroCentre, Dakao Ward
District 1 – Ho Chi Minhstad
+84 8 296 2727
+84 8 3827 2743
info@beluxcham.com
www.beluxcham.com

EUROPESE KAMER VAN KOOPHANDEL IN HANOI

Thanh Nien Road, 1 – G/F Sofitel Plaza Hanoi
Ba Dinh District – Hanoi
+84 43 715 22 28
+84 43 715 22 18
info-hn@eurochamvn.org
www.eurochamvn.org

EUROPESE KAMER VAN KOOPHANDEL IN HO CHI MINHSTAD

Mac Dinh Chi Street, 49 – EuroCenter
5th floor, Da Kao Ward
District 1 – Ho Chi Minhstad
+84 8 382 727 15
+84 8 382 727 43
info-hcm@eurochamvn.org
www.eurochamvn.org

WERELDBANK IN VIETNAM

Directrice: Victoria Kwakwa
Informatie aan de bevolking: Chi Kim Tran
+84 43 934 66 00 ext. 702
Ctran@worldbank.org
www.worldbank.org/vn

6.3. Nuttige websites

- Portaalsite van de regering van de Socialistische Republiek Vietnam
  www.vietnam.gov.vn
- Eerste Minister van de Socialistische Republiek Vietnam
  www.chinhphu.vn/cttdtcp/en/biographyPM.html
- Ministerie van Landsverdediging
  www.doemod.gov.vn
- Ministerie van Openbare veiligheid
  www.mps.gov.vn
- Ministerie van Buitenlandse zaken
  www.mofa.gov.vn
- Ministerie van Justitie
  www.moj.gov.vn
- Ministerie van Financiën
  www.mof.gov.vn
- Ministerie van Transport
  www.mt.gov.vn
- Ministerie van Bouw
  www.xaydung.gov.vn
- Ministerie van Opvoeding en Onderwijs
  www.moet.gov.vn
- Ministerie van Landbouw en Plattelandsontwikkeling
  www.agroviet.gov.vn
- Ministerie van Industrie en Koophandel
  www.moit.gov.vn
- Ministerie van Planning en Investeringen
  www.mpi.gov.vn
- Ministerie van Gezondheid
  www.moh.gov.vn
- Ministerie van Wetenschap en Technologie
  www.most.gov.vn
- Ministerie van Natuurlijke hulpbronnen en Leefmilieu
  www.monre.gov.vn
- Ministerie van Informatie en Communicatie
  www.mic.gov.vn
- Ministerie van Binnenlandse zaken
  www.moha.gov.vn
- Ministerie van Arbeid, Oorlogsinvaliden en Sociale zaken
  www.molisa.gov.vn
- Ministerie van Cultuur, Sport en Toerisme
  www.cinet.gov.vn
- Inspectie van de Regering
  www.thanhtra.gov.vn
- State Bank of Vietnam
  www.sbv.gov.vn
- Commissie voor etnische minderheden
  www.cema.gov.vn
- Bureau van de Regering
  www.chinhphu.vn

BRONNEN

Flanders Investment and Trade
www.flanderstrade.be

Brussels Invest & Export
www.brussel-export.be

Agence Wallonne à l'Exportation et aux Investissements Étrangers
www.awex.be

F.O.D. Buitenlandse Zaken
www.diplomatie.be

Central Intelligence Agency
www.cia.gov

Viewswire
www.viewswire.com

World Economic Forum
www.weforum.org

Internationaal Monetair Fonds
www.imf.org

Wereldbank
www.worldbank.org

Organisatie voor Europese Samenwerking en Ontwikkeling
www.oecd.org

Eurostat
epp.eurostat.ec.europa.eu

NL EVD Internationaal
www.agentschapnl.nl

Britse economische diensten
www.uktradeinvest.gov.uk

Zwitserse economische diensten
www.osec.ch

Nationale Delcrederedienst
www.ondd.be

New Zealand Trade and Enterprise
www.nzte.govt.nz

Amerikaanse economische diensten
www.buyusa.gov

Australian Trade Commission
www.austrade.gov.au

Kwintessential
www.kwintessential.co.uk

Market Access Database
www.doingbusiness.org

Wereldhandelsorganisatie
www.wto.org

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3
1000 Brussel
+32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

Flanders Investment and Trade
Gaucheretstraat 90
1030 Brussel
+32 2 504 87 11
www.flanderstrade.be

Brussel Invest & Export
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
+32 2 800 40 00
www.brussels-export.be

Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers
Saincteletteplein 2
1000 Brussel
+32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse handel, noch zijn partners (Flanders Investment and Trade, Brussel Invest & Export en l'Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie. Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: JANUARI 2012

VERANTWOORDELIJK UITGEVER: MARC BOGAERTS
AUTEUR: FRANÇOIS BRIES
GRAFISCHE VORMGEVING EN UITVOERING: CIBLE COMMUNICATION (WWW.CIBLE.BE)
GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL
DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL: WWW.ABH-ACE.BE

agentschap voor
buitenlandse handel